

SJUKSKÖTERSORS ERFARENHETER AV ATT VÅRDA VID SMITTRISK

En litteraturöversikt

ANGELICA CLEIN BALBAIRA OSICOS

KAJSA ERSSON

Huvudområde: Vårdvetenskap med
inriktning mot omvårdnad

Nivå: Grundnivå

Högskolepoäng: 15 högskolepoäng

Program: Sjuksköterskeprogrammet

Kursnamn: Examensarbete i vårdvetenskap med
inriktning mot omvårdnad

Kurskod: VAE209

Handledare: Linda Sellin

Examinator: Charlotta Åkerlind

Seminariedatum: 2026-04-16

Betygsdatum: 2026-05-04

SAMMANFATTNING

Bakgrund: Smittsamma sjukdomar kan överföras mellan människor och förekommer inom flera delar av hälso- och sjukvården. Sjuksköterskor har en central roll i att främja säker vård samtidigt som yrkesutövningen innebär exponering för potentiell smittrisk. **Syfte:** Syftet var att kartlägga sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. **Metod:** En litteraturöversikt har genomförts med hjälp av CINAHL Plus och PubMed, två vårdvetenskapliga databaser. Totalt 11 vetenskapliga artiklar användes i examensarbetet, varav fem kvantitativa, fem kvalitativa och en mixad metod. **Resultat:** Tre teman har identifierats: vikten av kunskap, motivation till att vårda samt att erfara arbetsbelastning och psykosocial påverkan. Vikten av kunskap, visar resultaten att utbildning är grundläggande för en god kompetens vilket stärker patientsäkerhet samt stödjer en professionell och säker vård. Motivation till att vårda, påvisas det hur rädsla för att bli smittad påverkar motivationen till att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Att erfara arbetsbelastning och psykosocial påverkan lyfter det hur tydliga rutiner och organisatoriskt stöd kan minska den höga arbetsbelastningen och emotionella påfrestningen hos sjuksköterskor. **Slutsats:** Sjuksköterskors erfarenhet präglas av kunskapsbehov, motivation och arbetsbelastning, vilket kräver organisatoriskt stöd och kontinuerlig kompetensutveckling för en säker vård.

Nyckelord: allmän litteraturöversikt, erfarenheter, patient, sjuksköterskor, smittsamma sjukdomar.

ABSTRACT

Background: Infectious diseases can be transferred between people and occur across various healthcare settings. Nurses play a crucial role in promoting patients' safety, while their work also involves a risk of contracting infectious diseases. **Aim:** To describe nurses' experiences of caring for patients with infectious diseases. **Method:** A literature review was conducted using CINAHL Plus and PubMed, two nursing science databases. 11 articles were included: five quantitative, five qualitative and one mixed-method study. **Results:** Three themes were identified: the significance of knowledge, motivation for caregiving, and to experience workload and psychosocial impact. The significance of knowledge demonstrates that education is essential for competence, ensuring patient safety and professional care. Motivation for caregiving shows how fear of contracting infectious diseases can affect nurses' willingness to provide care. To experience workload and psychosocial impact, emphasizes that structured routines and organizational support can reduce high workload and emotional strain. **Conclusion:** Nurses' experiences highlight the need for adequate knowledge, sustained motivation, and manageable workload, emphasizing the importance of organizational support and continuous competence development to ensure patient safety.

Keywords: A literature review, experiences, infectious diseases, nurses, patient.

INNEHÅLL

1	INLEDNING	1
2	BAKGRUND	1
2.1	Centrala begrepp	1
2.1.1	<i>Smittsamma sjukdomar</i>	1
2.1.2	<i>Basala hygienrutiner</i>	2
2.2	Tidigare forskning	2
2.3	Vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv	4
2.3.1	<i>Caritativ vårdteori</i>	4
2.4	Problemformulering	5
3	SYFTE	6
4	METOD	6
4.1	Urval och datainsamling	6
4.2	Genomförande och analys	8
4.3	Etiska överväganden	8
5	RESULTAT	9
5.1	Likheter och skillnader i artiklarnas syfte	9
5.2	Likheter och skillnader i artiklarnas metod	12
5.3	Likheter och skillnader i artiklarnas resultat	14
5.3.1	<i>Vikten av kunskap</i>	14
5.3.2	<i>Motivation till att vårda</i>	15
5.3.3	<i>Att erfara arbetsbelastning och psykosocial påverkan</i>	16
6	DISKUSSION	16
6.1	Resultatdiskussion	16
6.1.1	<i>Diskussion av artiklarnas syfte, metod och analysmetod</i>	16
6.1.2	<i>Diskussion av artiklarnas resultat</i>	18
6.2	Metoddiskussion	20

6.3	Etikdiskussion.....	23
7	SLUTSATSER	25
8	FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	26
	REFERENSLISTA	27

BILAGA A SÖKMATRIS

BILAGA B KVALITETSGRANSKNING

BILAGA C ARTIKELMATRIS

1 INLEDNING

Ämnet för detta examensarbete valdes utifrån en föreslagen ämneslista från Mälardalens universitet, där examensarbetets författare valde alternativet ”att vårda patienter med smitta”. Förslaget från ämneslistan har grundats utifrån förslag från klinisk verksamhet. Examensarbetets författarna har båda utvecklat ett intresse för området genom sina respektive arbetsplatser inom Medicinsk Akutvårdsavdelning [MAVA] samt kirurgiska vårdavdelningar. Intresset fördjupades ytterligare under den verksamhetsförlagda utbildningen, där brister i hanteringen av vård av patienter med smittsamma sjukdomar uppmärksammandes. Erfarenheter från klinisk verksamhet indikerar att okunskap och rädsla för smittsamma sjukdomar kan leda till otillräcklig vård för patienter med smitta. Ett exempel på detta är att sjuksköterskor och annan vårdpersonal i vissa situationer tenderar att använda felaktiga resurser än nödvändigt vid vård av patienter med smittsamma sjukdomar. Ämnet är därmed högst relevant för allmänsjuksköterskan, då denna problematik kan förekomma inom aktiv vårdverksamhet.

2 BAKGRUND

I bakgrunden redovisas centrala begrepp. Vidare presenteras tidigare forskning som belyser patienters upplevelser av att vårdas med smittsamma sjukdomar. Bakgrunden innehåller också ett vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv. Avslutningsvis redovisas en problemformulering som ligger till grund för examensarbetets fortsatta arbete.

2.1 Centrala begrepp

Ett förtydligande av de centrala begreppen smittsamma sjukdomar och basala hygienrutiner beskrivs för att skapa en tydligare förståelse för kontexten i detta arbete.

2.1.1 Smittsamma sjukdomar

Begreppet *smittsamma sjukdomar* definieras enligt *Smittskyddslagen* (2004:168): ”Med *smittsamma sjukdomar* avses i denna lag alla sjukdomar som kan överföras till eller mellan människor och som kan innebära ett inte ringa hot mot människors hälsa” (1 kap. 3 §, 2004). Smittsamma sjukdomar är sjukdomar som kan spridas från en person till en annan. Vissa av dessa sjukdomar kallas allmänfarliga eftersom de kan vara livshotande, orsaka långvariga hälsoproblem, svårt lidande eller leda till andra allvarliga konsekvenser. Några exempel på allvarliga smittsamma sjukdomar enligt Folkhälsomyndigheten (2021) är Meticillinresistent Staphylococcus Aureus (MRSA), Hivinfektion och Extended Spectrum Beta Laktamas med karbapenemasaktivitet (ESBL – CARBA) (Folkhälsomyndigheten, 2021).

För att förhindra att smittsamma sjukdomar sprider sig kan olika åtgärder riktas direkt mot den som är smittad. Enligt Smittskyddslagen (2004) måste vissa smittsamma sjukdomar anmälas till myndigheterna och ibland även utredas genom smittspårning, där man försöker ta reda på hur smittan spridits. Dessa sjukdomar kallas därför anmälningspliktiga respektive smittspårningspliktiga sjukdomar (Smittskyddslagen, 2004).

2.1.2 Basala hygienrutiner

Enligt Vårdhandboken (2025a) och Socialstyrelsen (SOSFS 2015:10) utgör basala hygienrutiner en grundläggande del av det preventiva arbetet inom hälso- och sjukvård. Dessa riktlinjer ska konsekvent tillämpas av all vård- och omsorgspersonal i patientnära situationer, med syfte att minska risken för vårdrelaterade infektioner samt att förhindra smittspridning. Rutinerna gäller oberoende av om det finns en känds smittorisk eller inte (SOSFS 2015:10). Innehållet i de basala hygienrutinerna omfattar flera centrala områden, däribland krav på arbetskläder, hygien av händer och underarmar, hantering av hår, skägg och piercingar. Samt användning av olika skyddsbarriär såsom handskar, plastförkläde och annan personlig skyddsutrustning (SOSFS 2015:10). Även åtgärder som punktdesinfektion ingår som en viktig del i att begränsa smittspridning i vårdmiljön (Vårdhandboken, 2025c).

Vidare tydliggör Vårdhandboken (2025b) att handhygien utgör en av de mest betydelsefulla åtgärderna, då kontaktsmitta är den dominerade smittvägen inom vård och omsorg. Genom korrekt användning av handdesinfektion och, vid behov, handtvätt reduceras mängden mikroorganismer och därmed risken för överföring av smittämnen (SOSFS 2015:10). Användning av skyddshandskar indicerar vid situationer där kontakt med kroppsvätskor kan förekomma, exempelvis blod, urin, avföring, kräkningar eller sekret. Handskar fungerar som en barriär och minskar risken för att vårdpersonalens hud kontamineras av potentiellt patogena mikroorganismer (SOSFS 2015:10; Vårdhandboken (2025d)). Vid exponering för smittrisker som inte kan hanteras enbart med handskar, såsom stänk av kroppsvätskor eller luftburen smitta, krävs kompletterande personlig skyddsutrustning. Denna inkluderar visir, skyddsglasögon samt andningsskydd, beroende på situationens karaktär och smittväg (Vårdhandboken (2025c)).

2.2 Tidigare forskning

I det här avsnittet presenteras tidigare forskning om patienters upplevelser av vård och bemötande vid smittsamma sjukdomar, även när den huvudsakliga vårdorsaken kan utgöra ett annat sjukdomstillstånd. Forskningen visar hur bemötandet kan påverka patienters upplevelse av vården och belyser även de brister och möjligheter som kan uppstå i vårdandets möte.

Patienter beskriver känslor av att bli avvisad, särbehandlad och ibland diskriminerad i vårdmöten, vilket kan bidra till psykisk ohälsa som ångest och nedstämdhet (Rodríguez-Prat et al., 2024; Shaban et al., 2020). Under covid-19 pandemin framkommer det att isolering medför en rad negativa konsekvenser, framför allt till följd av bristande sociala interaktioner. Patienter uppger att dem saknar någon att tala med och att situationen inledningsvis är hanterbar men över tid blev psykiskt påfrestande. Patienter beskriver dessutom isolering som fängslande och uttrycker ett starkt behov av mänsklig kontakt (Shaban et al., 2020).

Skillnader som framkommer i patienters upplevelser är att patienter med hiv och vissa multiresistenta bakterier ofta upplever direkt diskriminering och nekad vård. Detta ökar känslan av stigmatisering, medan patienter med ESBL eller långvarig covid framför allt upplever brister i information och kommunikation utan tydlig diskriminering (AlRawashdeh et al., 2025; Asadi et al., 2024; Massaroni et al., 2024; Mapherson et al., 2021). Isoleringen påverkar även den sociala kontakten, men effekten varierar mellan grupper. Påverkan av den bristande sociala interaktionen är särskilt påtaglig vid covid-19 och MRSA, medan patienter med hiv eller tuberkulos framför allt utsätts för indirekt stigmatiserande attityder från sjuksköterskor och vårdpersonal (Asadi et al., 2024; Kallon et al., 2022; Matic et al., 2022; Rodríguez-Prat et al., 2024; Shaban et al., 2020).

Kommunikationen mellan patienter och vårdpersonal upplevs oftast som begränsad av patienter. Trots förtroende för sjuksköterskor uttrycker patienter ett behov av mer information om sin sjukdom, behandling och prognos. Brister i kommunikationen relateras till sjuksköterskors arbetsbelastning, tidspress och rädsla för smitta vid längre kontakt. Patienter förmedlar även att sjuksköterskor sällan frågar hur de mår och främst tar kontakt vid specifik information, exempelvis när prov eller undersökningsresultat inkommit. Detta bidrar till känslor av osäkerhet, förvirring och emotionell påfrestande, där vissa patienter upplever att de utvecklade ångest till följd av bristande stöd och vägledning (Kallon et al., 2022; Macpherson et al., 2022; Shaban et al., 2020;). Ytterligare upplever patienter att de själva behöver söka information, exempelvis via internet, eller aktivt efterfråga information från sjuksköterskor för att få tillräcklig kunskap om sin situation. Detta bidrar till en känsla av minskad kontroll över den egna situationen (AlRawashdeh et al., 2024; King et al., 2019; Ugula et al., 2024).

Vidare framkommer det att patienter med Human Immunodeficiency Virus [HIV] oftast utsätts för ett bristande professionellt bemötande från vårdpersonal, där diskriminering, förnedring, försummelse och i vissa fall nekad vård förekommer. Patienter beskriver situationer där sjuksköterskor undviker fysisk kontakt eller använder skyddsutrustning på ett sätt som upplevs stigmatiserande, vilket väcker känslor av skam och nedstämdhet. Många uppger även att de inte känner sig välkomna vid vårdbesök och att de blir illa behandlade på grund av sin diagnos (Asadi et al., 2018; Massaroni et al., 2024). Patienter med smittsamma sjukdomar beskriver generellt att de ibland upplever negativa attityder från vårdpersonal. Där vårdpersonal endast vistas i rummet vid akuta situationer vilket förstärker känslan av utsatthet och diskriminering för patienter (Rodríguez-Prat et al., 2024).

Samtidigt framkommer det att patienter uppskattar små, vänliga handlingar från sjuksköterskor, även under utmanande omständigheter. Tacksamhet uttrycks gentemot sjuksköterskor som utför obehagliga arbetsuppgifter och samtidigt försöker vara stödjande och ge medkännande vård. Trots detta upplevs det att fysisk beröring och närhet saknades, då all kontakt ofta sker genom skyddsutrustning, vilket förhöjer känslan av distans (Matic et al., 2022). Patienter med ESBL och MRSA rapporterar även känslor av skuld, skam och rädsla för att smitta vårdpersonal, där inkonsekventa hygienrutiner från vårdpersonalen bidrar till osäkerhet och socialt obehag. Att ständigt bli påmind om sin smittstatus förstärker även nedstämdhet samt upplevelsen av att vara besvärlig inom vårdmöten (AlRawashdeh et al., 2024; King et al., 2019; Ugglå et al., 2024).

Kommunikationsproblemen skiljer sig också åt genom bristande kunskap hos vårdpersonal som påverkar patienter med långvarig covid och ESBL, medan fördomsfulla och negativa attityder är mer framträdande mot patienter med hiv (AlRawashdeh et al., 2024; Asadi et al., 2018; Macpherson et al., 2021; Massaroni et al., 2024; Ugglå et al., 2024). En ytterligare skillnad som framkommer är att patienter med MRSA har en positiv inställning till användning av skyddskläder, eftersom detta minskar risken för att vårdpersonalen skulle bli smittad. Vissa patienter upplever även isolering som kontaktbegränsande, däremot accepterar patienter denna risk eftersom den anses nödvändig för allas säkerhet. En av de främsta anledningarna till patienters positiva attityd är att sjuksköterskor ger dem tydlig och bra information. Detta ökar patienters förståelse för vad MRSA innebär (Angelino et al., 2026; King et al., 2019; Rodriguez-Prat et al., 2024; Shaban et al., 2020).

2.3 Vårdvetenskapligt teoretiskt perspektiv

I detta examensarbete väljs Katie Erikssons (2018) vårdvetenskapliga caritative vårdteori som teoretiskt perspektiv. Den anses väl lämpad för att belysa hur ett vårdande förhållningssätt bör utformas samt för att belysa sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Perspektivet är lämpligt till examensarbetets syfte eftersom det sätter fokus på vårdandets betydelse i mötet med lidande. Valet av detta teoretiska perspektiv underlättar en fördjupad förståelse för vårdrelationens innebörd i krävande och utsatta vårdsituationer.

2.3.1 Caritativ vårdteori

Enligt Eriksson (2018) är vårdandets innersta väsen caritas – en kärlekens och barmhärtighetens grundprincip som utgör den etiska och existentiella kärnan i allt vårdande. Caritas fungerar som en bärande grund för hur vårdandet förstås och praktiseras, där människan alltid står i centrum. Vårdandet beskrivs som en djup relationell process som syftar till att lindra lidande och bevara människans värdighet, oavsett sjukdom, situation eller livsvillkor. I denna förståelse blir vårdandet mer än en uppsättning handlingar, det framträder som ett ansvar som tar sin utgångspunkt i respekt för människans okränkbara

värde. Vidare menar Eriksson (2018) att genom att förhålla sig caritativt, skapar det en förutsättning till att främja känslan av trygghet, tillit, välbefinnande och inre balans.

Eriksson (2018) framhåller tre grundläggande dimensioner i vårdandet: lidande, värdighet och helhetssyn. Dessa dimensioner är nära sammanlänkade och kan inte förstås isolerat från varandra. Fokuset ligger på att förstå och möta patientens lidande i dess unika sammanhang, där både livshistoria, relationer och existentiella frågor ges utrymme. Lidande ses som en ofrånkomlig del av det mänskliga livet och kan inte alltid elimineras, utan bör snarare erkännas, tolkas och lindras genom ett medmänskligt och vårdande förhållningssätt. Värdighet enligt Eriksson (2018) förklaras som människans förmåga att tänka själv, välja och påverka sitt eget liv. Det menas att värdighet är grundläggande i människans innersta väsen samt att detta är något som behövs värnas om genom livets gång. Att upprätthålla sin värdighet innebär att ta hand om sin egen bestämmelse men samtidigt värna om andra människors värdighet. Eriksson (2018) betonar dessutom att helhetssyn innefattar kropp, själ och ande, där hela människan ses och inte endast kroppen. Detta betyder att det inte går att skapa en bild av en människa utan att sträva efter att förstå alla dessa dimensioner. Ytterligare betonas vikten av närvaro, lyhördhet och öppenhet för patientens berättelse. Genom att vara närvarande i mötet skapas förutsättningar för att patienten ska känna sig sedd, hörd och bekräftad. Det är i detta vårdande möte som det caritativa vårdandet tar form – ett vårdande som utgår från en vilja att tjäna, att se och bekräfta den lidande människan i dess helhet. Det caritativa vårdandet innebär därmed ett moraliskt ansvar hos vårdaren, där handlingar, förhållningssätt och beslut grundas i caritas som vårdandets ethos (Eriksson, 2018).

2.4 Problemformulering

Inom vården krävs en balans mellan att skydda sig själv och andra från smitta och samtidigt erbjuda en respektfull, god och närvarande vård. Tidigare forskning belyser att användning av skyddsutrustning, isolerings rutiner och rädsla för smittspridning kan påverka möjligheter för patienters upplevelser av ett tryggt bemötande och en god vård. Detta kan i sin tur leda till otillräcklig vård, psykiskt lidande samt upplevelser av stigmatisering hos patienter med smittsamma sjukdomar. Patienters upplevelser av isolering, diskriminering och stigma relaterat till sjukdomstillståndet. Patienter uppger att sådana situationer kan påverka upplevelsen av bemötande och närvaro i vårdmötet med sjuksköterskor, vilket kan bidra till varierande erfarenheter av vården. Detta är ett problem för patienter eftersom de kan påverka vården som ges relaterat till smittsamma sjukdomar, därför är det av vikt att kartlägga sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Problemet kan förstås kopplat till hur lidande, värdighet och helhetssyn beaktas i arbetet med patienter med smittsamma sjukdomar.

Forskningen tydliggör patienters upplevelser av vårdmötet och de brister samt styrkor som framkommer. Däremot är det oklart hur sjuksköterskor upplever dessa vårdmöten samt hur de hanteras. Fokus behöver därför riktas mot denna aspekt för att främja förståelse för möjligheter och utmaningar i området. För att främja en godare upplevelse och stärka

sjuksköterskors beredskap krävs ökad förståelse för hur dessa vårdssituationer hanteras. Därför syftar detta examensarbete till att kartlägga sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar.

3 SYFTE

Att kartlägga sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar.

4 METOD

I detta examensarbete användes en litteraturoversikt i enlighet med Friberg (2022a) för att undersöka och sammanställa sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Eftersom ämnet berör människors upplevelser och yrkesmässiga förhållningssätt ansågs det värdefullt att samla kunskap från både kvalitativa och kvantitativa artiklar. Examenarbetet genomfördes utifrån ett vårdvetenskapligt perspektiv, med fokus på att förstå det vårdande mötet och den professionella erfarenheten inom kontexten av smittsamma sjukdomar. Arbetet följde de riktlinjer som presenteras av Friberg (2022a). I det följande avsnitt beskrivs varje delmoment i metoden mer ingående under rubrikerna urval och datainsamling, genomförande och analys och till sist etiska överväganden.

4.1 Urval och datainsamling

Första steget som togs var att fastställa ämnet för examensarbetet. Utefter ämnet söktes en rad olika artiklar som var relaterade till det valda ämnet. Artikelsökningen skedde via databaserna CINAHL Plus och PubMed. Databaserna är utformade utifrån omvårdnadsvetenskap samt medicin och hälsa (Östlundh, 2022). Det finns olika typer av avgränsningar i dessa databaser som gör det enklare att få upp det som är relevant för sitt syfte (Östlundh, 2022). Det avgränsningar som användes för CINAHL Plus var kravet att artiklarna skulle vara Peer Review, att de skulle vara på engelska och publicerade mellan åren 2020–2025. I databasen PubMed fanns det ingen avgränsning för Peer Review däremot avgränsades årtalen till 2020–2025 och att artiklarna skulle vara på engelska. För att stödja upp att det artiklar som valdes från PubMed var Peer Reviewed användes Ulrichweb (u.å.).

Sökningen inom databasen PubMed strukturerades med hjälp av Svensk MeSH från Karolinska Institutet vid framtagandet av sökorden. MeSH-termerna möjliggjorde en mer precis och systematisk identifiering av relevanta artiklar som var särskilt anpassade till examensarbetets syfte. Valen av sökord baserades på relevanta begrepp i forskningsfrågan, såsom "Nurses" och "HIV". Motsvarande MeSH-termer tillämpades även i CINAHL plus, exempelvis "infectious disease" och "nurses", vilket underlättade en strukturerad och målinriktad sökning i övergående databaser.

Vid sökning av artiklarna används boolesk sök teknik i enlighet med Östlund (2022), som fungerar genom att använda sig av AND, OR och NOT för att lägga till resultat eller att ta bort det som inte är relevant för syftets resultat. I CINAHL Plus gjordes två sökningar. I första sökningen användes sökorden: (nurses OR nursing OR nursing staff OR nurse OR nurses' OR nurse's) AND (patients with infectious diseases) AND (experience OR experiences OR attitudes OR views OR feelings) AND (to care OR caring). I andra sökningen användes sökorden: (patient experience) AND (infectious disease) AND (caring OR healthcare OR nursing care). Tidsbegränsningar i CINAHL plus (2020–2025) gav inte tillräcklig omfattande urval av artiklar som var betydelsefulla för syftet. Av den anledning utvidgades tidsavgränsningen till 2015–2025. I PubMed gjordes enbart en sökning, sökorden som användes var (*Nurses*) AND (*experience of caring*) AND (*people with HIV*). Här adderades även valet *free full text, full text* och språk på *engelska* som resulterade till 20 olika artiklar.

Valet att ta bort resterande artiklar grundades i att de inte uppfyllde examensarbetets inklusions- och exklusionskriterier eller att de inte svarade mot examensarbetets syfte. Enligt Kjellström (2023b) behövs det inklusions- och exklusionskriterier för att skapa ett rikt material för analysen. Det handlar om vad som anses ska vara med (inklusionskriterier) och vad som ska uteslutas i examensarbetet (exklusionskriterier), detta kan vara person eller datamaterial. Inklusionskriterier i examensarbetet omfattade vetenskapliga artiklar där sjuksköterskor stod i fokus med erfarenhet av att vårda patienter med en smittsam sjukdom. Exklusionskriterier utgjordes av artiklar som var systematiska översikter. Sökprocessen och tillämpade kriterier redovisades i bilaga A i form av en sökmatrix.

Sökningen i CINAHL plus gav 485 träffar där 298 titlar lästes, 31 sammanfattningar lästes och 17 hela artiklar av vilka 10 artiklar valdes ut. I PubMed sökningen gavs 36 träffar där 36 titlar lästes, 14 sammanfattningar lästes och 10 hela artiklar varav 1 artikel valdes ut som var tillämpbar för syftets resultat. Totalt 521 artiklar identifierades, 45 abstracts lästes, 27 artiklar fulltextgranskades där 11 av dessa artiklar gick vidare till en kvalitetsgranskning.

För att säkerställa examenarbetets vetenskapliga kvalitet genomfördes en kvalitetsgranskning av de artiklar som identifierades i litteratursökningen. Syftet med granskningen var att avgöra vilka artiklar som skulle inkluderas respektive exkluderas utifrån deras vetenskapliga tillförlitlighet och relevans för examensarbetets syfte. Granskningen genomfördes med hjälp av Fribergs (2022b) granskningsfrågor för både kvalitativa och kvantitativa artiklar. Dessa frågor är strukturerade som ja- eller nej-frågor och används för att systematiskt bedöma artiklarnas kvalitet. Varje 'ja'-svar ger 1 poäng, vilket innebar att en artikel kan få mellan 0 och 9 poäng. En poängsumma mellan 1–3 bedöms indikera låg tillförlitlighet, 4–7 poäng medelhög tillförlitlighet och 8–9 poäng hög tillförlitlighet. I detta examenarbete valdes det att inkludera endast de artiklar som erhöll 8–9 poäng.

Det antal artiklar som till slut valdes att inkluderas var 11 stycken. Varav fem var kvalitativa, fem var kvantitativa och en var mixad metod. Kvalitetsgranskningen och poängbedömningen redovisades i Bilaga B, och de slutgiltigt inkluderade artiklarna presenterades i Bilaga C.

4.2 Genomförande och analys

Friberg (2022a) beskriver en litteraturöversikt som en strukturerad analysprocess i fyra steg. I det första steget lästes utvalda artiklarna igenom upprepade gånger för att skapa en helhetsförståelse av innehåll och sammanhang. Därefter sammanfattas varje artikel kortfattat utifrån examensarbetets syfte, vilket Friberg (2022a) beskriver som en reduktion av materialet. Författarna läste artiklarna både enskilt och gemensamt vid flera tillfällen för att säkerställa en gemensam förståelse. De syftessorienterade sammanfattningarna dokumenterades därefter.

I det andra steget beskriver Friberg (2022a) att det ska skapas en översikt genom att systematisk dokumentera analysen i en översiktstabell. Den information som dokumenteras kan anpassas efter examenarbetets syfte och problemformulering, men omfattar vanligtvis, syfte, metod och resultat. I enlighet med denna process dokumenterade examensarbetes författarna varje artikels syfte, metod samt relevanta resultat i en översiktstabell.

Det tredje steget innebar att identifiera likheter och skillnader mellan de inkluderade artiklarna, vilket möjliggjorde en strukturerad framträdande innehåll. Dessa jämförelser görs vanligtvis mellan artiklarnas syfte, metod och resultat (Friberg, 2022a). Artiklars syfte, metod och resultat dokumenterades i separata dokument för att underlätta identifiering av likheter och skillnader. Eftersom både kvalitativa och kvantitativa artiklar inkluderades i litteraturöversikten, anpassades analysen något utifrån artiklarnas metodologiska ansatser. Vilket stämmer överens med Fribergs (2022a) beskrivning av en strukturerad analysprocess.

Friberg (2022a) menar att det avslutande steget görs genom en gruppering av resultat från artiklarna, där resultaten med motsvarande innehåll placeras tillsammans. I det fjärde och avslutande steget sammanfattades och analyserades det insamlade materialet, där innehåll med liknande resultat grupperades under gemensamma kategorier. Dessa kategorier låg till grund för de rubriker som presenteras i resultatdelen.

4.3 Etiska överväganden

Examensarbetet har genomförts i enlighet med vedertagna forskningsetiska principer, såsom respekt för individer, god forskningssed samt principerna om nytta och att undvika skada (Vetenskapsrådet, 2024). Då examensarbetet är en litteraturstudie och ingen egen datainsamling har genomförts, har de etiska överväganden främst fokuserat på korrekt och ansvarsfull hantering av källmaterial samt respekt för deltagarnas erfarenheter i de inkluderade artiklarna. Polit och Beck (2021) betonar vikten av att minimera onödiga

påfrestningar och skada för deltagare inom forskning. I föreliggande examenarbete har detta beaktats genom att endast använda redan publicerat material där etiska godkännanden redovisats i respektive originalartikel. Vidare har yttersta respekt för deltagarna visats genom en varsam hantering av resultaten, där omformulering, tolkning och sammanvägd analys har genomförts utan att förvränga artiklarnas ursprungliga innehåll eller budskap.

För att motverka plagiering och säkerställa god forskningssed har samtliga källor refererats korrekt enligt referenssystemet American Psychological Association 7 [APA7]. En konsekvent referenshantering möjliggjorde även för läsaren att ta del av och själv tolka originalmaterialet, vilket stärkte transparens och trovärdighet. Samtliga inkluderade artiklar har översatts från engelska till svenska av författarna. För att minska risken för feltolkning och säkerställa korrekt återgivning av innehållet och terminologi har översättningen genomförts med stöd av Oxford Advanced Learner's Dictionary (2026), särskilt vid hantering av avancerade och ämnesspecifika begrepp. Terminologin har kontinuerligt kontrollerats mot originaltexterna för att säkerställa en korrekt och opartisk översättning. Examensarbetes författares förförståelse hanteras genom en kontinuerlig diskussion mellan författarna, gällande erfarenheter och kunskaper om ämnet (Priebe & Landström, 2023). Detta är för att möjliggöra en transparens och medvetenhet om förförståelse, för att kunna urskilja fakta mot tidigare kunskaper. Dessutom bidrog detta förhållningssätt till en minskning av risken för bias samt främjar det objektivitet i examensarbetet.

5 RESULTAT

I detta avsnitt presenteras likheter och skillnader mellan de inkluderade artiklarna avseende syfte, metod och resultat. Därefter presenteras likheter och skillnader i resultatet vilka redovisas i tre teman.

5.1 Likheter och skillnader i artiklarnas syfte

En tydlig likhet i artiklarnas syfte var att samtliga undersökte sjuksköterskornas erfarenheter av att vårda patienter med olika typer av smittsamma sjukdomar (Andersson et al., 2016; Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020). Artiklarna belyste vård i kontexter där smittrisk, osäkerhet och höga krav på infektionskontroll utgjorde en central förutsättning för omvårdnadsarbetet. Flera av artiklarna (Choi & Choi., 2024; Etti et al., 2025; Oh et al., 2017) fokuserade även på sjuksköterskornas vilja, intentioner och beredskap att vårda patienter med smittsamma sjukdomar, vilket speglade hur attityder och upplevelser kunde påverka vårdens kvalitet.

Samtliga artiklar (Andersson et al., 2016; Choi & Choi., 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Yu-E et al., 2020) med undantag från artikel 7, 9, 11 (Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Song et al., 2021) lyfte

sjuksköterskornas känslomässiga reaktioner, ansvarstaganden, stress och professionella förhållningssätt i mötet med smittade patienter. Åtta artiklar (Heydarikhayat et al 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020) fokuserade specifikt på epidemier och pandemier, såsom MERS och covid-19, där vårdssituationer präglades av snabba förändringar och hög arbetsbelastning. Övriga artiklar (Andersson et al., 2016; Choi & Choi., 2024; Etti et al., 2025; Mashallahi et al., 2021) behandlade mer långvariga eller återkommande smittor, exempelvis HIV, MRSA och framväxande infektionssjukdomar (EIDs), där vårdrelationen ofta sträckte sig över längre tid.

Några av artiklarna hade ett särskild fokus på covid-19 där syftet var att identifiera faktorer som påverkade sjuksköterskornas vårdkvalitet, välbefinnande samt kompetens som var påverkad av en hög smittorisk samt organisatorisk belastning (Heydarikhayat et al., 2022; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020). Vidare undersöktes individuella faktorer såsom utbildning, stress samt hårdighet (Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Song et al., 2021). Trots gemensamma utgångspunkter fanns det flera skillnader mellan artiklarna. En studie hade ett mer praktiskt fokus och undersökte hur spridning av infektioner kunde minimeras inom vården (Choi & Choi, 2024) medan andra i större utsträckning belyste sjuksköterskornas upplevelser och professionella förhållningssätt (Andersson et al., 2016; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Yu-E et al., 2020). Exempelvis analyserade artikel 6 (Etti et al., 2025) relationen mellan sjuksköterska och patient samt hur denna påverkade professionalism, kommunikation och omvårdnadens kvalitet. Vidare kopplat till artikel 11 (Jo et al., 2025), framhövs sjuksköterskornas uthållighet i relation till organisatoriska förhållningssätt och arbetsbelastning.

Vissa artiklar hade en mer specifik utgång där bland annat personcentrerad vård (Kim & Kwon, 2023) är sammanhanget som artikeln undersökte sjuksköterskornas påverkan av covid19 pandemin. Medan en annan artikel (Song et al., 2021) hade specifikt riktat in sig på kompetens samt beredskap som inriktning under covid-19 pandemin. Det fanns även variationer i vilka typer av infektioner som studerats. Några artiklar behandlade akuta epidemier och pandemier, såsom covid-19 (Heydarikhayat et al., 2022; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020) och MERS (Jin et al., 2020 & Oh et al., 2017) där vården präglades av osäkerhet, snabba beslut och hög risk för smittspridning. Andra artiklar fokuserade på kroniska eller vårdrelaterade infektioner, såsom HIV (Mashallahi et al., 2021) och MRSA (Andersson et al., 2016) där vården ofta innebar långsiktiga kontakter och återkommande etiska överväganden. Det förekom även artiklar som berörde framtida eller framväxande infektioner, exempelvis EIDs (Choi & Choi, 2024) där beredskap och prevention stod i centrum. Redovisning av samtliga artiklars (Andersson et al., 2016; Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020) syfte samt syftesverb för att tydliggöras återfinns i tabell 1 (se tabell 1).

Tabell 1. Samlad presentation av artiklarnas syften och använda syftesverb.

Artikel	Författare & år	Syfte	Syftesverb
1	Jin, Y-L., Jeong, H-H., & Eun, Y-P. (2020)	To explore the experiences of Korean nurses who had directly cared for patients with Middle East respiratory syndrome (MERS) and to derive the structure and meaning of these experiences.	Explore
2	Mashallahi A., Rahmani F., Gholizadeh L., & Ostadtaghizadeh A. (2021)	This study aimed to explore the experiences of Iranian nurses who were caring for patients with HIV.	Explore
3	Oh, N., Hong, N., Ryu, D. H., Bae, S. G., Kam, S., & Kim, K-Y. (2017)	To examine levels of stress and professionalism of nurses who provided nursing care during the 2015 Middle East respiratory syndrome outbreak based on their experience, to investigate the nurses' intention to respond to possible future outbreaks in relation to their experience during the outbreak, and to determine the relationship between the outbreak experience and nursing intention considering stress and professionalism.	Examine, Investigate, Determine
4	Yu-E, L., Zhong-Chang, Z., YanHong, H., & Yilan, L. (2020)	To explore the experiences of front-line nurses combating the coronavirus disease-2019 epidemic.	Explore
5	Choi, M-K, & Choi, J-S. (2024)	This study investigated the effects of knowledge, risk perception, and nursing professionalism on nurses' infectionpreventive behaviors for emerging infectious diseases (EIDs).	Investigate
6	Etti, N., Irit, B., & Michal, I. (2025)	To examine the relationship between hospital nurses' self-perceived risk when caring for patients with infectious diseases and their moral distress, and how this relationship affects their emotional labour, while examining the moderating role of professional ethos.	Examine
7	Kim, K., & Kwon, S. (2023)	In this study, we aim to analyze the relationship between COVID-19 stress, infection control fatigue, nursing work environment, and teamwork and its effect on person-centered care among nurses in tertiary hospitals by identifying the structure and hierarchy of the factors through a hierarchical regression model.	Analyze

8	Heydarikhayat, N., Ghanbarzehi, N., Shahkaramzehi, Z., Sabagh, K., & Rohani, C. (2022)	To explore the lived experiences of nurses' caring for patients with COVID-2019 in the context of the healthcare system of Iran.	Explore
9	Song, S., Li, X., Bell, S, A., Yang, X., Zhang, W., & Arbor, A. (2021)	The purpose of this study was to quantify the level of participants' perception of disaster preparedness for infectious disease and ascertain factors associated with perceived preparedness levels in the midst of the ongoing pandemic among nursing personnel in China.	Quantify, Ascertain
10	Andersson, H., Andreassen Gleissman, A., Lindholm, C., & Fossum, B. (2016)	To describe nursing staffs' experience of caring for patients with methicillin-resistant S.aureus.	Describe
11	Jo, S., Reifsnider, E., Pituch, K, A., Takagi, E., Mayer, K., Simpson, V., Skibiski, J., Bennett, J, A., & Kurt, S. (2025)	To examine the mediating effect of resilience among nurses during the recent emerging infectious disease outbreak, the COVID-19 pandemic.	Examine

5.2 Likheter och skillnader i artiklarnas metod

Samtliga inkluderade artiklar använde sjuksköterskorna som informanter (Andersson et al., 2016; Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020). Deltagarna hade krav på klinisk erfarenhet av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar samt ett krav på längd av tjänstgöringstid (Choi & Choi, 2024; Jin et al., 2020; Kim & Kwon, 2023; Yu-E et al., 2020). Dessa gemensamma komponenter underlättade en jämförelse mellan artiklarna. Redovisning av samtliga artiklars (Andersson et al., 2016; Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020) metoder samt antaldeltagare för att tydliggöras återfinns i tabell 2 (se tabell 2).

Artiklarna hade olika metodologiska ansatser (se tabell 2). De kvalitativa artiklarna (Andersson et al., 2016; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Mashallahi et al., 2021; Yu-E et al., 2020) använde sig av semistrukturerade intervjuer som datainsamlingsmetod vilket möjliggjorde för en djupare förståelse av sjuksköterskornas erfarenheter. Vidare använde de kvantitativa artiklarna (Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Oh et al., 2017; Song et al., 2021) enkäter med tvärsnittsdesign där ett större antal deltagare kunde medverka, det gjorde även att området för enkäterna kunde specificeras. Genom denna metod undersöktes kopplingar mellan olika variabler relaterade till vården vid smittsamma sjukdomar. Trots de redovisade metodologiska likheterna tydliggjordes ett flertal skillnader mellan artiklarna. Artiklarna skilde sig i val av metodansats där kvalitativa, kvantitativa och mixad metod förekom. Detta möjliggjorde olika sätt att redovisa och vinkla forskningsfrågorna vilket bidrog till examensarbetet genom en nyanserad blick. Vidare varierade även analysmetoderna mellan samtliga artiklar, däribland innehållsanalys (Andersson et al., 2016; Etti et al., 2025; Mashallahi et al., 2021; Yu-E et al., 2020;) statistiska analysmetoder (Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Oh et al., 2017; Song et al., 2021;), samt fenomenologisk analys enligt Colaizzi (Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020). Dessa olika analysmetoder bidrog till olika tolkningar av resultat inom samtliga artiklar.

Ytterligare påvisades skillnader kring antalet frågor inom vissa av de kvantitativa artiklar där en artikel utgav en enkät med 60 frågor (Oh et al., 2017) medan en annan utgav en enkät med 18 frågor (Choi & Choi, 2024). Vidare har en kvalitativ studie (Mashallahi et al., 2021) ytterligare använt sig av fältobservationer samt fältnoteringar vilket bidrog till en större fördjupning av datamaterialet. Flera artiklar (Choi & Choi, 2024; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Song et al., 2021) använde sig av bekvämlighetsurval som betydde att deltagarna rekryterades utifrån tillgänglighet. Dessa tydliga skillnader i metodologi samt analysmetod trots det gemensamma forskningsområdet tydliggjorde vikten av olika synvinklar för examensarbetet.

Ytterligare förekom det geografiska och kulturella skillnader i kontexten. Artiklarna var genomförda i olika delar av världen. Drygt hälften av artiklar var genomförda i Asien (Jin et al., 2020; Oh et al., 2017; Yu-E et al., 2020; Choi & Choi, 2024; Kim & Kwon, 2023 & Jo et al., 2025), andra i Mellanöstern (Mashallahi et al., 2021; Etti et al., 2025 & Heydarikhayat et al., 2022), en i Europa (Andersson et al., 2016) samt en i USA (Song et al., 2021). Dessa variationer innebar troligtvis skillnader i resurser, utbildning, vårdorganisation och kulturella normer, vilket i sin tur innebar skillnader på hur vård av patienter med smittsamma sjukdomar upplevdes och genomfördes.

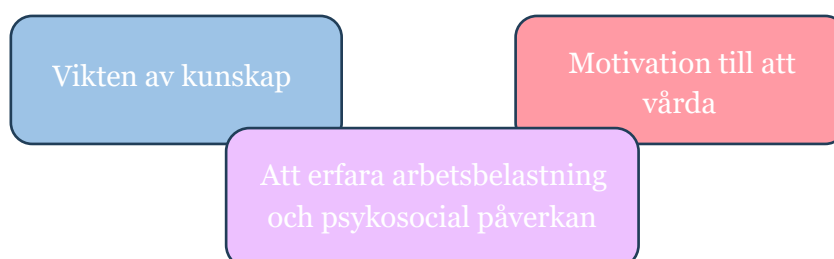
Tabell 2. Översikt över metodologiska ansatser i inkluderade artiklar.

Ansats	Artiklar och antal deltagare
--------	------------------------------

Kvalitativ metod	1. Jin et al. (2020) → 17 sjuksköterskor 2. Mashallahi et al. (2021) → 12 sjuksköterskor 4. Yu-E et al. (2020) → 15 sjuksköterskor 8. Heydarikhayat et al. (2020) → 13 sjuksköterskor 10. Andersson et al. (2016) → 15 sjuksköterskor
Mixad metod	6. Etti et al. (2025) → 139 sjuksköterskor
Kvantitativ metod	3. Oh et al. (2020) → 313 sjuksköterskor 5. Choi & Choi (2024) → 204 sjuksköterskor 7. Kim & Kwon (2023) → 152 sjuksköterskor 9. Song et al. (2021) → 960 sjuksköterskor 11. Jo et al. (2025) → 233 sjuksköterskor

5.3 Likheter och skillnader i artiklarnas resultat

I detta avsnitt analyserades likheter och skillnader i resultaten från de inkluderade artiklarna. Resultaten har bearbetats tematisk under tre teman: vikten av kunskap, motivation till att vårda och att erfara arbetsbelastning och psykosocial påverkan (se figur 1). Denna indelning möjliggjorde en tydlig jämförelse av gemensamma mönster av variationer i sjuksköterskornas erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar.

Figur 1. Tre teman som representerar sjuksköterskornas erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar

5.3.1 Vikten av kunskap

Kunskap och utbildning framstod som en erfaren trygghet hos sjuksköterskorna och utgjorde en professionell förmåga vid vård av patienter med smittsamma sjukdomar.

Sjuksköterskorna förmedlade att otillräcklig kunskap eller brist på strukturerad utbildning kunde leda till osäkerhet, rädsla och minskat självförtroende, vilket i sin tur påverkade kvaliteten på vården och sjuksköterskornas erfarenhet av arbetet (Andersson et al., 2016; Jin et al., 2020; Kim & Kwon, 2023; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020). Bland annat framgick det att sjuksköterskorna som saknade erfarenhet av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar, såsom MERS eller COVID-19, uttryckte oro för egen smittrisk och risk för sina anhöriga. Vilket underströk vikten av att ha en grundläggande kunskap om sjukdomens smittvägar och förebyggande åtgärder (Jin et al., 2020; Yu-E et al., 2020).

Det framkom dessutom att erfarenhet och utbildning kunde öka både kompetens och patientsäkerhet, samt bidra till en mer professionell och säker vård. Exempelvis rapporterade sjuksköterskorna som hade fått god utbildning och information om smittsamma sjukdomar att de utvecklade högre infektionsförebyggande beteende och noggrannhet i vården ($M = 83.19$, $SD = 10.37$, $p < .001$) (Choi & Choi, 2024). På samma sätt framhöll sjuksköterskorna att kontinuerlig utbildning inom smittsamma sjukdomar stärkte sjuksköterskornas kompetens, minskar ångest kopplat till sjukdomen och bidrar till en känsla av trygghet i vårdandet ($M = 3.33$, $SD = 0.63$) (Kim & Kwon, 2023). Erfarenhet visade sig också vara avgörande, då sjuksköterskorna med klinisk erfarenhet av att vårda patienter med MERS uppvisade högre nivå av professionalitet och vårdintention ($M = 100.82$, $SD = 11.38$, $p = .001$) (Oh et al., 2017). Sjuksköterskorna berättade också att betydelsen av kunskap kunde öka trygghet, minska rädsla och förbättra vårdkvalitet. Skillnader uppträdde i vilken grad kunskapen hade implementerats; medan vissa sjuksköterskor visade på betydande kunskapsbrister och behov av utbildning (Andersson et al., 2016; Jin et al., 2020). Det framgick även att sjuksköterskorna som hade fått tillräcklig utbildning kände sig säkra i att vårda patienter med smittsamma sjukdomar (Choi & Choi, 2024; Kim & Kwon, 2023).

5.3.2 Motivation till att vårda

Sjuksköterskorna påvisade att deras motivation till att vårda patienter med smittsamma sjukdomar påverkades av både professionellt ansvarstagande och rädsla för smitta. Trots otillräckliga riktlinjer och begränsad skyddsutrustning visade sjuksköterskorna ett starkt engagemang och ansvarstagande gentemot patienter, vilket ofta motiverades av empati och stolthet i yrkesrollen (Etti et al., 2025; Jin et al., 2020). Samtidigt identifierades situationer där sjuksköterskorna upplevde en konflikt mellan professionellt ansvar och personlig säkerhet, vilket ibland ledde till att de undvek att vårda eller övervägde att lämna arbetsplatsen. Detta har exempelvis framkommit av sjuksköterskorna där de uttryckt oro för smittspridning till anhöriga, risk för stigmatisering eller konsekvenser i arbetslivet, vilket minskade deras motivation till att vårda (Andersson et al., 2016; Heydarikhayat et al., 2022; Mashallahi et al., 2021). Sjuksköterskorna förmedlade att en ytterligare faktor som påverkade motivationen till att vårda var professionell erfarenhet och stressnivå. Det framkom att hög stressnivå minskade sjuksköterskornas vårdintention ($M = 32.91$, $SD = 7.30$, $p = .006$), medan hög professionalism ökade vårdintentionen ($M = 100.82$, $SD = 11.38$, $p = .001$) (Oh et al., 2017). Vidare lyfte sjuksköterskorna att professionalism kunde påverka deras motivation till att vårda patienter med smittsamma sjukdomar ($M = 3.35$, $SD = 0.33$, $p < .001$) (Choi & Choi, 2024). Sjuksköterskorna berättade även att under COVID-19 pandemin styrde ett starkt yrkesansvar och kärleken till patienter vården. Detta motiverade sjuksköterskorna trots oro för smitta, vilket i vissa fall ledde till professionell utveckling och stärkt yrkesidentitet (Heydarikhayat et al., 2022).

Det framkom att sjuksköterskornas empati och yrkesstolthet var centrala drivkrafter för motivationen till att vårda. Varierande upplevelser uppträder i hur rädsla, stress och organisatoriskt stöd påverkade sjuksköterskornas beslut att vårda eller avstå från att vårda (Andersson et al., 2016; Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020).

5.3.3 Att erfar arbetsbelastning och psykosocial påverkan

Hög arbetsbelastning och emotionell påfrestning var återkommande faktorer som påverkade sjuksköterskornas arbete. Faktorer som oklara riktlinjer, bristande skyddsutrustning, nya arbetsmiljöer och komplexa vårdssituationer ledde till utmattning, hjälplöshet och psykologisk stress (Andersson et al., 2016; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Oh et al., 2017; Yu-E et al., 2020). Sjuksköterskorna berättade att arbetsbelastningen inte endast påverkade deras fysiska och psykiska hälsa, utan även möjligheten till att ge vård av hög kvalitet. Under COVID-19 pandemin beskrev sjuksköterskorna en konstant kamp mellan yrkesmässiga krav och privata ansvarsområden, vilket ledde till känslor av ångest och emotionell utmattning (Heydarikhayat et al., 2022). Sjuksköterskorna framhöll att tydliga rutiner, organisatoriskt stöd och rotationssystem kunde mildra den upplevda stressen och göra arbetsbelastningen mer hanterbar (Kim & Kwon, 2023). Dessutom påpekade sjuksköterskorna att hög arbetsbelastning kunde leda till vårdtrötthet ($p < .05$), men att hårdighet och skyddande organisatoriska rutiner kunde stärka medkänsla och emotionellt välbefinnande ($p < .05$) (Jo et al., 2025). Ytterligare indikerades det att hög arbetsbelastning är kopplat till psykologisk och emotionell stress samt att det påverkade sjuksköterskornas vårdförmåga till att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Effekterna varierade beroende på organisatoriskt stöd, tillgång till skyddsutrustning och sjuksköterskornas copingstrategier, vilket kunde minska eller förstärka stress och emotionell belastning (Andersson et al., 2016; Choi & Choi, 2024; Etti et al., 2025; Heydarikhayat et al., 2022; Jin et al., 2020; Jo et al., 2025; Kim & Kwon, 2023; Mashallahi et al., 2021; Oh et al., 2017; Song et al., 2021; Yu-E et al., 2020).

6 DISKUSSION

I detta avsnitt diskuteras examensarbetets resultat, metod och etik.

6.1 Resultatdiskussion

I följande avsnitt reflekterades det över examensarbetets upplägg och centrala fynd. Resultaten diskuterades under: diskussion av artiklarnas syfte, metod och analysmetod samt diskussion av artiklarnas resultat med stöd i tidigare forskning, övrig bakgrund och vårdvetenskapligt perspektiv för att skapa en fördjupad förståelse.

6.1.1 Diskussion av artiklarnas syfte, metod och analysmetod

Samtliga artiklars syften fokuserade på sjuksköterskor erfarenheter, vilket låg i linje med examensarbetets syfte. Analysen av syftesverben visade att fyra artiklar använde *utforska*, tre använde *undersöka*, medan övriga valde *utreda*, *analysera & identifiera*, *kvantifiera & fastställa* och *beskriva*. Dessa val av syftesverb överensstämde med Henricssons (2023) definition, där syftes verbet ska tydliggöra vad som avses att undersökas om inom artiklarnas innehåll. Vid valet av syftesverb skulle det klart och tydligt förklara för läsaren vad som ämnas att uppnå med arbetet. Vidare framgick de att de kvalitativa artiklar framför allt

använde *utforska*, vilket tydde på en inriktning mot att beskriva och fördjupa förståelsen av sjuksköterskors erfarenheter. De kvantitativa artiklarna använde i stället syftesverb som *undersöka*, *utreda*, *analysera* och *kvantifiera*, vilket Henricsson (2023) menar signalerar en mer förklarande ansats med fokus på att undersöka samband, effekter och faktorer som påverkade vården. Detta kan bidra till en bredare förståelse av fenomenet då både erfarenheter och mätbara samband belyses.

Fem artiklar hade en kvalitativ ansats där de använde sig av semistrukturerade intervjuer vilket är en vanlig metod för att samla in data i kvalitativa artiklar. Engström och Juuso (2023) menar att en styrka med denna kvalitativa ansats är att ge möjlighet att fördjupa sig i personernas erfarenheter, vilket även bidrar till ett rikare och detaljerat datamaterial. Semistrukturerade intervjuer möjliggör även en mer nyanserad inblick i sjuksköterskors erfarenheter och upplevelser, genom att deltagarna gav möjlighet att utveckla sina resonemang samt bidra med förtydligande beskrivningar och exempel (Engström & Juuso, 2023). Det ger utrymme för deltagarna att beskriva sina upplevelser med egna ord. Samtidigt kan resultatet påverkas av hur intervjufrågorna formuleras samt hur deltagarnas svar tolkas.

Kvalitativa intervjuer kan samtidigt medföra begränsad generaliserbarhet eftersom urvalen ofta är små och resultaten i huvudsak bygger på deltagarnas personliga tolkningar och erfarenheter. Henricson och Billhult (2023) betonar därför vikten av att inklusionskriterier utformas så att deltagare med varierande erfarenheter inkluderas, vilket i detta sammanhang avser sjuksköterskor med erfarenhet från olika avdelningar. Detta bidrar till rikare beskrivning av det studerade fenomenet och till mer nyanserad samt rättvisa resultat. Det finns även en risk för tolkningspåverkan av resultaten, vilket Henricson och Billhult (2023) relaterade till ontologi – uppfattningen av världen och den upplevda verkligheten – och epistemologi, som handlar om hur kunskap skapas. Dessa aspekter kan påverka hur data analyseras och presenteras. Däremot möjliggjorde det en begränsning av generaliserbarheten vilket innebar att resultatet framför allt kunde ge fördjupad förståelse av deltagarnas erfarenheter, snarare än att ge en generell bild av sjuksköterskor. Samtidigt är detta ofta ett medvetet val i kvalitativ forskning där syftet är att uppnå djupare insikt i ett fenomen (Henricson och Billhult, 2023). Genom att sjuksköterskor från olika avdelningar inkluderades kunde studierna bidra till en mer omfattande bild av fenomenet.

Fyra artiklar hade en kvantitativ ansats där enkätundersökningar med tvärsnittsdesign och olika mätninginstrument användes för att analysera insamlade data om sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med olika smittsamma sjukdomar. Enligt Billhult (2023b) utgör enkätstudier en kvantitativ design som lämpar sig väl när data ska samlas in från många deltagare under en begränsad tidsperiod. Vidare framhåller Billhult (2023b) att en välstrukturerad enkätundersökning skapar förutsättningar för en tidseffektiv och resurseffektiv datainsamling. En styrka med den kvantitativa ansatsen är att större antal deltagare kan inkluderas, vilket förstärker resultatens generaliserbarhet och skapar förutsättningar för systematiska jämförelser mellan variabler. En begränsning med tvärsnittsstudie är dock att datainsamlingen endast sker vid ett enskilt tillfälle och att deltagarna inte följs över tid (Billhult, 2023b). Detta innebar att viktiga nyanser i sjuksköterskors upplevelser inte fångades upp samt att eventuella förändringar i deras erfarenheter inte kunde analyseras.

En av de inkluderade artiklarna använde en mixad metod, där självadministrerade enkäter kombinerades med två kvalitativa öppna frågor. Mixad metod innebär en kombination av kvalitativ och kvantitativ ansats och är ofta särskilt lämplig inom hälso- och sjukvårdsforskning (Borglin, 2023). Kombinationen av kvantitativa och kvalitativa data kan möjliggöra en djupare och mer nyanserade förståelse av det studerade fenomenet. Samtidigt innebär en mixad metod vissa begränsningar, bland annat att den kan vara tids- och resurskrävande, då den kräver en noggrann planering och kompetens inom både kvantitativ och kvalitativ metodik (Borglin, 2023). Vidare varierade även analysmetoderna mellan samtliga artiklar, däribland innehållsanalys, statistiska analysmetoder, samt fenomenologisk analys enligt Colaizzi. Dessa olika analysmetoder bidrog till olika tolkningar av resultat inom samtliga artiklar i enlighet med Polit och Beck (2021). Polit och Beck (2021) framhäver dock att diverse analysmetoder inom kvalitativ metod ofta är komplicerade och långdragna eftersom det kräver ett mer djupgående arbete som även medför utmatningar och risker. Ett exempel på dessa risker är att de finns en chans att tillförlitligheten inte går att säkerställa. Inom kvalitativa analyser kan det även finnas en risk för att subjektiva tolkningar kan färga resultat samt bidra till ett eventuellt förlorat viktigt datamaterial. Vidare tar Polit och Beck (2021) upp om kvantitativ analys där det förklaras att olika matematiska analyser används för att redovisa och säkerställa data. Det kan anses vara enklare att skapa validitet genom denna metod. En risk med kvantitativ analys är att resultaten kan präglas av bias och statistiska fel vilket kan leda till missvisande eller felaktiga slutsatser (Polit och Beck, 2021).

6.1.2 Diskussion av artiklarnas resultat

Resultatet visade både likheter och vissa variationer mellan artiklarna. Återkommande huvudteman var vikten av kunskap, motivationen till att vårda samt att erfara arbetsbelastning och psykosocial påverkan. Dessa teman framträdde konsekvent och indikerade att kompetens och organisatoriska förutsättningar var centrala faktorer för vård av patienter med smittsamma sjukdomar.

Resultatet visade att sjuksköterskorna med adekvat utbildning och högre grundkompetens upplevde större trygghet i sin yrkesroll och gav säkrare och mer strukturerad vård. Kunskap framstod därmed inte enbart som en teoretisk resurs utan som en förutsättning för professionell säkerhet, välgrundade beslut och god vårdkvalitet. Tidigare forskning tyder på att kunskapsluckor kan leda till bristande information gällande patientens sjukdomstillstånd. Vidare belyses bristande kunskap som kan relateras till ökad osäkerhet, rädsla och försämrat beslutsfattande, vilket kan påverka patientsäkerheten negativt (Shaban et al., 2020; Kallon et al., 2022; Macpherson et al., 2022; King et al., 2019; AlRawashdeh et al., 2024 & Ugglå et al., 2024). En egen reflektion är att mot denna bakgrund kan en kontinuerlig och strukturerad utbildning förstås som en central patientsäkerhets främjande åtgärd snarare än enbart kompetensutveckling. Detta kan även kopplas till vikten av följsamhet till basala hygienrutiner för att förebygga vårdrelaterade infektioner och smittspridning i vården (SOSFS 2015:10). Däremot är det viktigt att uppmärksamma att utbildningen inte enbart kunde kompensera för en bristande organisation med hög arbetsbelastning och otillräckligt stöd, utan kompetensutveckling bör ingå som en del i en övergripande arbetsmiljöstrategi.

Ett resultat som framstod som särskilt betydelsefullt var att det var vanligt att sjuksköterskorna upplevde rädsla och oro i mötet med patienter med smittsamma sjukdomar, vilken tidigare forskning förstärker genom att patienter uttrycker en upplevd oro och rädsla från sjuksköterskor (Shaban et al., 2020; Kallon et al., 2022 & Macpherson et al., 2020). Trots detta fullföljde de sitt arbete, motiverade av yrkesplikt, yrkesstolthet och professionellt ansvar. Detta visade i resultatet på en stark professionell drivkraft, tidigare forskning understryker detta fenomen genom att patienter uttrycker en stor tacksamhet för sjuksköterskor vid obehagliga arbetsuppgifter (Matic et al., 2020). Samtidigt synliggjordes en potentiell konflikt mellan personlig säkerhet och yrkesansvar. Enligt Erikssons (2018) ska sjuksköterskan lindra lidande samt ha en helhetssyn på patienten, vilket kan kopplas till att sjuksköterskorna trots rädsla och oro väljer att se bortom smittrisen och fortsätta att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Vilket understryker hur helhetssyn tillämpas och därmed lindas lidande. Detta trots de risker som sjuksköterskorna utsattes för i sin arbetsmiljö fortsatte de att vårda patienter för att kunna lindra lidande och skapa en helhetssyn. Resultatet visade vidare att organisatoriska strukturer underlättade för ett hållbart och långvarigt stöd som kunde förebygga utmattning och moralisk stress hos sjuksköterskor. Detta tydliggör vikten av att inte endast förlita sig på att sjuksköterskor ensamma ska bära allt professionellt ansvar.

Sjuksköterskorna lyfte fram variationer i hur arbetet upplevdes, det visade genomgående positiva samband mellan utbildning och vårdkvalitet. Däremot belystes mer ingående negativa erfarenheter såsom kunskapsbrist, oro och osäkerhet, vilket är något som tidigare forskning stärker (Rodríguez-Prat et al., 2024; Shaban et al., 2020; Kallon et al., 2022; Macpherson et al., 2022; King et al., 2019; AlRawashdeh et al., 2024; Ugglå et al., 2024; Asadi et al., 2018; Massaroni et al., 2024 & Matic et al., 2022). Detta kunde förstås i ljuset av individuella erfarenheter.

Sjuksköterskorna beskrev rädsla för smitta, medan andra betonade professionell utveckling och stärkt kompetens. Dessa varianter kunde relateras till skillnader i arbetsmiljö och organisatoriskt stöd. Samtidigt bör det beaktas att majoriteten av de inkluderade sjuksköterskorna aktivt hade vårdat patienter med smittsamma sjukdomar. En reflektion relaterat till detta är att det därmed fanns en risk att de sjuksköterskor som är mest rädda eller stresspåverkade troligtvis avstått från sådan vård, varför de inte representerades i resultaten. Detta innebar en underskattning av problem såsom vårdtrötthet och emotionell belastning. Sjuksköterskors rädsla och stress kan dessutom påverka vårdrelationen. Enligt Eriksson (2018) beskrivs vårdandet som en djup relationell process som syftar till att lindra lidande och bevara människans värdighet, oavsett sjukdom, situation eller livsvillkor. Vilket dessa sjuksköterskor alltså inte uppfyller på grund av deras rädsla eller stresspåverkan.

Tidigare forskning visar att patienter med smittsamma sjukdomar upplever ensamhet, isolering, negativa attityder och bristande social interaktion (Shaban et al., 2020; Rodríguez-Prat et al., 2024; Matic et al., 2022; Asadi et al., 2018; Kallon et al., 2022; Macpherson et al., 2022; Massaroni et al., 2024). Dessa erfarenheter kan förstås som former av lidande. Enligt Eriksson (2018) utgår vårdandet från en förståelse av lidande, värdighet och helhetssyn. När patientens lidande inte erkänns riskerar den vårdande relationen att försvagas. Vidare kan man se detta som en inskränkning av en helhetssyn på patienter eftersom det kan tolkas som

att sjuksköterskorna endast ser patienters sjukdom och inte deras kropp, själ och ande. Vilket stämde överens med resultatet där sjuksköterskorna uttryckte rädslor för att bli smittade och därmed undvek kontakt med patienter.

Vidare visade resultatet att kunskap gällande smittsamma sjukdomar stöttade sjuksköterskorna till att ge bättre information till patienter. Tidigare forskning påtalar att patienter med MRSA beskriver även att tydlig och anpassad information bidrar till ökad förståelse och känsla av kontroll (King et al., 2029; AlRawashdeh et al., 2024; Ugglä et al., 2024; Rodríguez-Prat et al., 2024 & Matic et al., 2022). I kontrast framhåller patienter med HIV, ESBL och långvarig COVID brister i kommunikation samt upplevelser av fysisk och emotionell distans från vårdpersonal. Avsaknad av dialog och bekräftelse kan bidra till osäkerhet, skam och fördjupat lidande (Shaban et al., 2020; Kallon et al., 2022 & Macpherson et al., 2022). Detta kan även förstås utifrån Erikssons (2018) teori där det finns risk för inskränkning av patientens värdighet eftersom det riskerar att påverka patientens förmåga att påverka sitt eget liv. I enlighet med Eriksson (2018) vårdteori är relationen central för att lindra lidande, och tidsbrist eller distans kan därmed påverka möjligheten att etablera en vårdande relation.

Även organisatoriska faktorer framträdde som avgörande. Hög arbetsbelastning och emotionell påfrestning kunde på kort sikt hanteras genom kunskap, rutiner och individuell resiliens, men på längre sikt riskerade de att leda till utmattning och stress. Konsekvenser som minskad noggrannhet, försämrad kommunikation och mindre empatiskt bemötande kunde i förlängningen påverka vårdkvalitet och patientsäkerhet. Enligt tidigare forskning ökar skyddsutrustning visserligen den fysiska säkerheten, men kan samtidigt skapa ett emotionellt avstånd som påverkar patientens upplevelse av närvaro och trygghet (Asadi et al., 2018; Massaroni et al., 2024).

Resultatet indikerade därför att organisationen inte enbart kunde förlita sig på sjuksköterskornas empati och yrkesansvar. Kontinuerlig utbildning, tydliga riktlinjer, psykosocialt stöd samt utrymme för etisk reflektion framstod som centrala åtgärder. En egen reflektion för detta är att ett tillförlitligt rotationssystem skulle kunna bidra till att förebygga vårdtrötthet hos sjuksköterskor. Vilket stärks av tidigare forskning som säger att rotationssystem kan mildra den upplevda stressen och göra arbetsbelastningen mer hanterbar (Kim & Kwon, 2023). Sammantaget betonades vikten av organisatoriskt stöd för att sjuksköterskorna skulle kunna upprätthålla ett vårdande förhållningssätt även under pressade förhållanden. Detta kan ses i enlighet med Eriksson (2018) som betonar vikten av möjligheten för sjuksköterskor att främja känslan av trygghet, tillit, välbefinnande och inre balans för patienter.

6.2 Metoddiskussion

I metoddiskussionen diskuterades examensarbetets styrkor och svagheter relaterat till valet av metod och genomförande med beaktande av kvalitetskriterier. Föreliggande metoddiskussion tog stöd i begreppen *trovärdighet*, *pålitlighet*, *bekräftelsebarhet* och

överförbarhet, vilket utgör centrala kvalitetskriterier i vetenskapliga arbeten i enlighet med Mårtensson och Fridlund (2023). Det var av stor vikt att tydligt redogöra för hur dessa begrepp beaktas, då det möjliggör för läsaren att kritiskt granska arbetets kvalitet och bedöma om resultaten är hållbara, rimliga och användbara i andra sammanhang. Genom att arbeta systematiskt och transparent skapas förutsättningar för en vetenskaplig standard.

Enligt Mårtensson och Fridlund (2023) beskrivs trovärdighet hur väl resultaten återspeglar verkligheten och det analyserade materialet samt i vilken utsträckning en studies resultat kan anses vara välgrundad och logiskt förankrad i det analyserade materialet. För att uppnå trovärdighet i examensarbetet genomförs en noggrann och öppen redovisning av samtliga metodologiska steg, från sökstrategi till analys och resultatpresentation som görs i enlighet med Mårtensson och Fridlund (2023). I detta examensarbete har trovärdigheten stärkts genom en systematisk analysprocess. Pålitlighet avser hur konsekvent och stabil forskningsprocessen är, samt i vilken grad arbetet är så detaljerat beskrivet att andra kan följa och förstå hur slutsatserna har vuxit fram (Mårtensson & Fridlund, 2023). Genom att steg för steg redogöra för sökning, urval och kvalitetsgranskning har pålitligheten stärkts.

Bekräftelsebarhet innebär att resultaten kan härledas till det analyserade materialet och inte vara färgat av forskarnas personliga värderingar eller antaganden (Mårtensson & Fridlund, 2023). Detta beaktades genom att båda examensarbetes författarna genomförde kvalitetsgranskningen oberoende av varandra och därefter diskuteras eventuella skillnader tills en gemensam bedömning uppnåddes. Mårtensson och Fridlund (2023) menar att överförbarhet avser i vilken utsträckning resultaten kan tillämpas i andra kontexter än den studerade. För att underlätta detta krävdes det en tydlig beskrivning av kontext och metod, så att läsaren själv kan avgöra relevansen i förhållande till andra vårdssammanhang.

Syftet med examensarbetet var att kartlägga sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar. Valet av syftet grundades i en ambition att belysa professionens upplevelser och erfarenheter inom ett område som har betydelse för både organisatorisk utveckling och yrkesprofessionell praktik. Genom att fokusera på sjuksköterskornas erfarenheter gavs möjlighet att se faktorer som påverkade vårdandet, arbetsmiljön och den professionella rollen. Syftet valdes således utifrån att redogöra för sjuksköterskornas erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar inom hälso- och sjukvården. Detta för att bidra med kunskap som kan användas som underlag för evidensbaserad vård och förbättringsarbete, vilket stämmer överens med Henricson och Bilhults (2023a) förklaring i hur ett syfte bör utformas inom vårdvetenskap, där det förklaras att ett syfte skapas utifrån problemformuleringen.

Metoden som valdes för detta examensarbete var en allmän litteraturöversikt, då den möjliggör en noggrann strukturerad sammanställning av befintlig forskning och ger en helhetsbild av det aktuella kunskapsläget. Denna design kräver ett större fokus på metodologisk stringens jämfört med översikter som baseras på författarnas egna erfarenheter, eftersom den bygger på förutbestämda inklusions- och kvalitetskriterier samt en transparent och reproducerbar arbetsprocess. Genom att systematiskt följa förutbestämda inklusions- och exklusionskriterier minimeras risken för att urvalet påverkas av slump eller personliga åsikter (Friberg, 2022a). Metoden möjliggjorde ett brett och nyanserat perspektiv på fenomenet, då artiklar från olika länder och med varierande metodologiska ansatser

inkluderades. Samtidigt innebar valet av litteraturoversikt en begränsning, eftersom primärdata inte genereras, vilket stämmer överens med beskrivningen av Rosén (2023) då primärdata beskrivs kan ge en mer grundläggande redovisning av vårdpraktiken. Engström och Juuso (2023) framhåller att en kvalitativintervjustudie kan bidra med mer detaljerad och kontextspecifik information. Särskilt i relation till lokal svensk vård, vilket för examensarbetet kan ses som en potentiell svaghet i förhållande till djupet i det empiriska materialet.

Inklusionskriterier i examensarbetet omfattade legitimerade sjuksköterskor med erfarenhet av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar, medan systematiska översikter exkluderades. Tydliga kriterier är nödvändiga för att säkerställa att urvalet är relevant för syftet (Friberg, 2022a). Beslutet att exkludera sjuksköterskestudenter eftersom de inte är legitimerade kan ha påverka resultatet. Om sjuksköterskestudenter hade inkluderats kunde resultatet eventuellt ha breddats, men också förändrats, då deras erfarenheter och ansvarsnivå kan skilja sig från yrkesverksamma sjuksköterskors. Detta skulle kunnat påverka resultatets fokus och homogenitet.

Vid analys och tolkning av artiklarna har principer för systematiska litteraturstudier tillämpats, såsom transparens, reproducerbarhet och respekt för ursprungsförfattarnas intentioner och resultat (Friberg, 2022a; Polit & Beck, 2021). Detta tillämpades genom att de återkommande genomläsningarna möjliggjorde en fördjupad förståelse av artiklarnas innehåll och minskade risken för att betydelsefulla nyanser i resultaten skulle utelämnas. Genom att återkomma till texterna vid flera tillfällen kunde förståelsen successivt fördjupas, samtidigt som eventuella feltolkningar kunde identifieras och korrigeras. Detta arbetsätt bidrog till en mer tillförlitlig tolkning av materialet i enlighet med vägledningen för allmän litteraturoversikt enligt Friberg (2022a). Identifiering av likheter och skillnader stärks genom ett systematiskt jämförande arbetsätt där artiklarnas centrala innehåll analyseras i relation till varandra (Friberg, 2022a). Genom att särskilja olika delar av artiklarna och granska dem parallellt genererades förutsättningar för att synliggöra både återkommande mönster och avvikande resultat i examensarbetets analysprocess. Friberg (2022a) hävdar att detta kan bidra till en mer strukturerad analys och ökar tydligheten i hur resultat relateras till varandra.

Jämförelsen och sammanställningen av innehållet möjliggjorde en syntes av resultaten snarare än en listning av enskilda artiklars fynd. Genom att sammanföra innehåll med liknande innebörd kunde resultaten organiseras på ett överskådligt sätt, vilket underlättade tolkningen samt bidrog till en mer sammanhängande resultatpresentation. Detta tillvägagångssätt stärker enligt Friberg (2022a) examensarbetets analytiska perspektiv. För att säkerställa respekt för ursprungsförfattarnas resultat, baserades analysen regelbundet på det som tydligt redovisats i artiklarnas resultatdelar. Tolkningen begränsades till det empiriska materialet och inga egna antaganden eller slutsatser tillfördes. Detta menar Friberg (2022a) minska risken för feltolkning och stärkte examensarbetets trovärdighet.

Litteratursökningen genomfördes i databaserna CINAHL Plus och PubMed. Dessa databaser valdes då de enligt Östlundh (2022) är relevanta inom omvårdnad respektive medicin och hälsa. Sökprocessen genomfördes systematiskt med användning av boolesk sökteknik samt MeSH-termer för att säkerställa en strukturerad och reproducerbar strategi. Inledningsvis genererades ett stort antal träffar, närmare 500 artiklar, vilka därefter genomgick en stegvis

urvalsprocess där titlar och abstrakt granskas i relation till syftet i enlighet med Hellberg och Karlsson (2023) samt Östlundh (2022). Relevanta artiklar läses i fulltext och kvalitetsgranskades innan slutligt urval fastställdes. Valet att använda två databaser stärkte sökningens bredd, även om det kvarstår en risk att relevanta artiklar kan ha exkluderats då ytterligare databaser inte inkluderas. Flera identiska artiklar återfanns dock i båda databaserna, vilket indikerar att sökningen fångade centrala artiklar inom området.

Endast peer-reviewed artiklar inkluderas, vilket kan betraktas som en styrka då det innebär att materialet är publicerat i vetenskapliga tidskrifter. Samtidigt innebär peer-review enligt Östlundh (2022) inte att artiklar är fria från metodologiska brister. Därför genomförs en självständig kvalitetsgranskning med stöd av Fribergs (2022b) granskningsmallar för kvalitativa och kvantitativa artiklar. Nio kvalitetsfrågor användes som bedömningsgrund och artiklar som uppnådde 8–9 poäng bedömdes ha hög tillförlitlighet. Av 15 granskade artiklar exkluderas fyra på grund av låg kvalitet, vilket resulterade i att 11 artiklar inkluderades i den slutliga analysen. Granskningen genomfördes oberoende av examensarbetes två författare för att minska subjektivitet, och eventuella skillnader diskuterades tills ömsesidig förståelse uppnåddes. Mårtensson och Fridlund (2023) menar att detta arbetssätt bidrar till att stärka både bekräftelsebarhet och pålitlighet. Den geografiska spridningen av artiklarna identifierades som en styrka, då den möjliggjorde jämförelser mellan olika delar av världen och bidrog till ett brett perspektiv på fenomenet. Samtidigt kunde skillnader i vårdssystem, utbildningsformer och lagstiftning innebära att resultaten har begränsad överförbarhet till svensk hälso- och sjukvård. Den heterogena kontexten kan också ha försvärat jämförelse mellan artiklar och minskat möjligheten att dra helt enhetliga slutsatser. Examensarbetets svagheter innefattar språkbegränsningen till engelska, vilket kan ha medfört att relevanta artiklar på exempelvis svenska exkluderades och därmed enligt Östlundh (2022) kan det påverka den lokala relevansen. Den heterogena kontexten kan ha påverkat jämförbarheten mellan artiklarna och därmed resultatets direkta tillämpbarhet. Vidare inkluderades endast 11 artiklar av ett stort initialt antal träffar, vilket kan ha påverkat bredden i det slutgiltiga resultatet.

Sammanfattningsvis har en strävan varit att genomföra examensarbetet på ett systematiskt och transparent sätt. Detta genom tydliga urvalskriterier, strukturerad sökstrategi, oberoende kvalitetsgranskning och reflektion kring förståelsen, trovärdighet, pålitlighet, bekräftelsebarhet och överförbarhet har beaktats. Trots identifierade begränsningar bedöms examensarbetet bidra med underlag för reflektion och fördjupad förståelse om sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar.

6.3 Etikdiskussion

Forskningsetik handlar om en uppvisad respekt för involverade individer. Kjellström (2023a) betonar att detta innefattar inte enbart ett formellt förhållningssätt till etiska riktlinjer, utan även ett medvetet och reflekterande ansvarstagande genom hela forskningsarbetets gång. Forskningsetiska aspekter, inklusive vidare etiska övervägande har beaktats kontinuerligt av examensarbetets författare genom hela arbetsprocessen. Detta innebär att etiska aspekter har integrerats i samtliga delar av arbetet, från planering till färdigställande. En förutsättning

till detta förhållningssätt är förmågan att aktivt reflektera över sina värderingar. Enligt Kjellström (2023a) krävs en kontinuerlig självvrannsakan där egna antaganden och förutfattade meningar uppmärksammas, vilket har efterlevts under examensarbetet samtliga delar.

Det finns etiska regler som handlar om riktlinjer för ett genomförande av en studie, det vill säga vad som får och inte får göras samt hur problem ska hanteras på rätt sätt när de dyker upp. Dessa riktlinjer fungerade som ett stöd i etiskt komplexa situationer. Vidare värnar forskningsetik om människors lika värde, integritet och självbestämmande (Polit & Beck, 2021; Kjellström, 2023a; ALLEA, 2023). Detta understryker att etiska riktlinjer är något som underlättar arbetet som ett förhållningssätt, inte endast som ett krav att uppfylla. Dessa grundläggande principer utgör en central del av att tillse ett ansvarsfullt forskningsarbete. Trots att examensarbetet inte genomfördes som en empirisk studie i direkt kontakt med informanter är dessa principer av vikt att påtala eftersom detta förhållningssätt har beaktats genomgående i datainsamling och urval i examensarbetet valda artiklar. Även vid litteraturstudier är det av betydelse att tillämpa forskningsetiska principer. En skyldighet som framförs inom forskningsetik är att undvika och minimera skada hos deltagarna (Polit & Beck, 2021; Kjellström, 2023a; ALLEA, 2023). Detta ansvar kvarstår oavsett studiedesign.

Förförståelse utgjorde dessutom en potentiell risk för att tolkningarna kunde färgas av tidigare erfarenheter. Detta kan enligt Priebe och Landström (2023) påverka hur resultat uppfattades och analyserades. Förförståelse innebär examensarbetets författarnas tidigare erfarenheter och kunskaper gällande ämnet samt hur det kan påverka eller inte påverka resultatet. Dessa erfarenheter kan både stärka förståelsen och samtidigt medföra en risk för bias. Båda examensarbetets författare hade kunskap inom området, vilket kunde vara en styrka men också en källa till bias. Däremot kunde det finnas en risk att förförståelsen omedvetet har påverkat valet av artiklar under datainsamling och urval. Detta kunde i sin tur påverka examensarbetets trovärdighet, därför skulle examensarbetets bias kunna ifrågasättas. Det kunde ifrågasättas om fullständig objektivitet går att uppnå. Objektivitet kunde därför snarare ses som ett ideal än ett absolut tillstånd. För att hantera detta fördes kontinuerliga diskussioner där tolkningar ifrågasattes och analyserades gemensamt. Dessa diskussioner bidrog till ökad reflektion i analysprocessen. Ett systematiskt och stegvis arbetssätt följdes för att minska risken för godtyckliga slutsatser. Artiklarna lästes flera gånger, både individuellt och tillsammans, för att säkerställa korrekt tolkning och minska risken att nyanser förlorades. Detta arbetssätt möjliggjorde en mer nyanserad förståelse av materialet. Språkliga oklarheter kontrollerades noggrant för att bevara innehållets innebörd i enlighet med Fribergs förklaring (2022a). Förförståelsen kunde även ses som en positiv del för att motivera examensarbetets författare till att hålla sig objektiva så att ett trovärdigt resultat kan uppnås. Genom medvetenhet om den egna förförståelsen stärks examensarbetets trovärdighet.

Under arbetsgången har en etisk utmaning varit att inte färga eller feltolka resultaten i artiklarna, utan att riktigt och textnära redogöra för vad artiklarna säger. Detta krävde ett konsekvent och disciplinerat förhållningssätt till analysen. Detta har beaktats genom en noggrannhet i tolkning av artiklarna på så sätt att det har läst flera gånger av både examensarbetets författare. Vidare har en noggrann genomgång av dokumenterade resultat

som finns i bilagorna genomförts i enlighet med ALLEA (2023). Detta bidrog till transparens och sårbarhet i analysprocessen. Under arbetets gång reviderades och vidareutvecklades examensarbetet med beaktande i artiklarnas resultat, då examensarbetets författare uppmärksammade en bristande beskrivning av positiva erfarenheter ur både sjuksköterskans och patientens perspektiv. Denna reflektion synliggjorde en potentiell obalans i framställningen. Detta medförde en risk för att examensarbetet medgav en ensidig bild av fenomenet. Genom att uppmärksamma denna risk och genom djupare reflektion och dialog kom arbetets resultat att bättre spegla fenomenets komplexitet.

7 SLUTSATSER

Föreliggande examensarbete visar att sjuksköterskornas erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar präglades av tre övergripande områden: vikten av kunskap, motivationen till att vårda samt att erfara arbetsbelastning och psykosocial påverkan. Resultatet tydliggjorde att bristande kunskap var en central faktor som kunde leda till ökad oro, minskat självförtroende och osäkerhet i sjuksköterskors yrkesutövning, vilket riskerade att påverka omvårdnadens kvalitet och tryggheten i vårdsituationer. Samtidigt framkom det att fördjupad kunskap bidrog till ett stärkt självförtroende, minskad rädsla för smitta samt ökad trygghet i mötet med patienter, vilket i sin tur även bidrog till förbättrad patientsäkerhet. Resultatet visade därmed ett tydligt behov inom professionen av kontinuerlig vidareutbildning inom smittsamma sjukdomar. Detta understryker även vikten av att arbetsgivare och utbildningsinstitutioner skapar strukturerade möjligheter för professionell utveckling, där teori och praktik integreras och kan tillämpas direkt i vården.

Motivationen framträdde som en central drivkraft i vårdandet av patienter med smittsamma sjukdomar. Trots upplevelser av oro för smitta och utmanande arbetsförhållanden beskrev sjuksköterskorna att empati, ansvarstagande och yrkesstolthet motiverade dem att fortsätta ge engagerad och god vård. Samtidigt visade resultaten att faktorer såsom rädsla för smitta, risk för stigmatisering samt negativa konsekvenser i arbetslivet kunde påverka motivationen negativt. Det lyfts även fram den betydande emotionella påfrestningen samt den höga arbetsbelastningen som kom att påverka både sjuksköterskornas psykiska välbefinnande och den vård som gavs. Tillsammans visade således resultatet ett samstämmigt mönster där kunskap, motivation och organisatoriska förutsättningar är nära sammankopplade.

En slutsats utifrån detta visar att en fortsatt utveckling av vården är nödvändig, där vidareutbildning inom smittsamma sjukdomar, tydligare riktlinjer samt ett stärkt organisatoriskt stöd utgör centrala och avgörande åtgärder. Insatser såsom regelbundna utbildningsinslag och föreläsningar på arbetsplatsen under arbetstid, samt möjligheter till kontinuerlig reflektion kring upplevda tankar, känslor och rädslor. Detta kan bidra till en klinisk nytta genom ökad kompetens, stärkt motivation och en förbättrad arbetsmiljö. Sammantaget besvarade resultaten examensarbetets syfte genom att synliggöra vilka faktorer som påverkade sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma

sjukdomar. Detta förstärker vikten av att framtida strategier inom vården behöver ta hänsyn till både kunskapsnivå, motivation och arbetsmiljö som integrerade och ömsesidigt beroende faktorer. Detta bidrar till en stärkt samhällsnytta, då det kan leda till en ökad patientsäkerhet, minskad personalomsättning samt en förbättrad resursanvändning.

8 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING

Vidare forskning behövs för att undersöka effekten av riktade utbildningsinsatser om smittsamma sjukdomar på sjuksköterskors självförtroende, upplevda trygghet och patientsäkerhet. Det kan även vara fördelaktigt med longitudinella studier som undersöker hur vård av patienter med smittsamma sjukdomar påverkar sjuksköterskors arbetsrelaterade stress, arbetsförmåga och intention av att vilja stanna kvar i yrket över tid. Framtida forskning kan dessutom fokusera på hur organisatoriskt stöd, ledarskap och tydliga riktlinjer påverkar sjuksköterskors upplevelse av trygghet och vårdkvalitet vid vård av patienter med smittsamma sjukdomar.

REFERENSLISTA

* Artiklar till resultatet

- *Andersson, H., Andreassen Gleissman, S., & Lindholm, C. (2016). Experiences of nursing staff caring for patients with methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*. *International Nursing review*, 63(2), 233-241. <https://doi.org/10.1111/inr.12245>
- Angelino, N. F., O' Hara, L. M., Bahr, M., Newman, M., Pineles, L., Scharnk, G. M., & Harris, A. D. (2026). Patient perspectives regarding different contact precaution policies for MRSA across two hospitals: patients are in favor of contact precautions. *Clinical infectious diseases*, 82(1), 142-144. <https://doi.org/10.1093/cid/ciaf330>
- ALLEA (2023). *The European Code of Conduct for Research Integrity – Revised Edition 2023*. (Hämtad 24-02-2026). <https://allea.org/code-of-conduct/#toggle-id-19>
- AlRawashdeh, M. M., Ishak, A., Al-Bunnia, A., Agouridis, A. P., Lytras, T., Spornovasilis, N., & Tsioutis, C. (2024). Patient Experiences and perceptions with Infections Due to Multidrug-Resistant Organisms: A systematic Review. *Pathogens*, 13(817), 1-14. <https://doi.org/10.3390/pathogens13090817>
- Asadi, H., Imani-Nasab, M.-H., Garavand, A., Hasoumi, M., Almasian Kia, A., Haghi, B., & Setoodehzadeh, F. (2018). HIV positive patients' experience of receiving health care services: A phenomenology study in Iran. *The Open AIDS Journal*, 12(1), 20–28. <https://doi.org/10.2174/1874613601812010150>
- Bilhult, A., (2023a). Kvantitativ metod och stickprov. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 103-114). Studentlitteratur.
- Bilhult, A., (2023b). Enkäter. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 151-163). Studentlitteratur.
- Borglin, G., (2023). Mixad metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 241-258). Studentlitteratur.
- *Choi, M, K., & Choi, J, S. (2024). Factors Influencing Nurses' Infection-preventive Behaviors for Emerging Infectious Diseases: A Cross-sectional Study. *Korean Academy of Fundamentals of Nursing*, 31(1), 147-155. <https://doi.org/10.7739/jkafn.2024.31.1.147>
- Engström, Å., & Juuso, P. (2023). Kvalitativ forskningsintervju. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 241-258). Studentlitteratur.
- Eriksson, K. (2018). *Vårdvetenskap: vetenskapen om vårdandet – det tidlösa i tiden* (1. uppl.). Liber.

- *Etti, N., Irit, B., & Michal, I. (2025). Caring for Patients with Infectious Disease: Nurses' Risk Perception, Moral Distress, Professional Ethos and Emotional Labor: A Mixed Methods Study. *Journal of Clinical Nursing*, 34(8), 3133-3145.
<https://doi.org/10.1111/jocn.17750>
- Folkhälsomyndigheten. (2021). *Bilaga 1. Exempel på allvarliga smittsamma sjukdomar enligt miljöbalken* [PDF].
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/104030445ecd4cbebea94e8844e4c3cb/bilaga1-allvarliga-smittsamma-sjukdomar-miljobalken-21021-1.pdf>
- Friberg, F. (2022a). Att göra en litteraturoversikt av kvantitativ och kvalitativ forskning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 185–199). Studentlitteratur.
- Friberg, F. (2022b). Bilaga III: Granskningsfrågor för kvalitativa respektive kvantitativa studier. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4 uppl., s. 239–240). Studentlitteratur.
- Friberg, F. (2022c). Tankeprocessen under examensarbetet. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4. uppl., s. 42–56). Studentlitteratur.
- Friberg, F., Dahlborg Lyckhage, E., Segesten, K., & Östlundh, L. (2022). *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4. uppl.). Studentlitteratur.
- Hellberg, S., & Karlsson, E. K. (2023). Informationssökning. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 85-102). Studentlitteratur.
- Henricson, M. (2023). Forskningsprocessen. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 45-50). Studentlitteratur
- Henricson, M., & Billhult, A. (2023). Kvalitativ metod. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 115-125). Studentlitteratur
- *Heydarikhayat, N., Ghanbarzehi, N., Shahkaramzehu, Z., Sabagh, K., & Rohani C. (2022). Nurses' lived experiences of caring for patients with COVID-19: a phenomenological study. *Journal of Research in Nursing*. 27(4), 313-327.
<https://doi.org/10.1177/17449871221079175>
- *Jin, Y, L., Jeong, H, H., & Eun, Y, P. (2020). Beyond the fear: Nurses' experiences caring for patients with Middle East respiratory syndrome: A phenomenological study. *Journal of Clinical Nursing*, 29(17), 3349-3362. <https://doi.org/10.1111/jocn.15366>
- *Jo, S., Reifsnider, E., Pituch, K, A., Takagi, E., Mayer, K., Simpson, V., Skibiski, J., Bennett, J, A., & Kurt, S. (2025). Mediating Effect of Resilience Between Protective

- Organizational Practices and Professional Quality of Life: An International Perspective Among Nurses Caring for Patients With Emerging Infectious Diseases. *Western Journal of Nursing Research*, 47(6), 470-479.
<https://doi.org/10.1177/01939459251324838>
- Kallon, I. I., Colvin, C. J., & Trafford, Z. (2022). A qualitative study of patients and healthcare workers' experiences and perceptions to inform a better understanding of gaps in care for pre-discharge tuberculosis patients in Cape Town, South Africa. *BMC Health Service Research*, 22(128), 1-14. <https://doi.org/10.1186/s12913-022-07540-2>
- *Kim, K., & Kwon, S. (2023). Factors Influencing Person-Centered Care among Nurses in COVID-19 Special Care units at Tertiary General Hospitals: A Cross-sectional Descriptive Study. *Korean Journal of Adult Nursing*, 35(2), 127-137.
<https://doi.org/10.7475/kjan.2023.35.2.127>
- King, C., Grandison, T., Cawthorne, J., & Currie, K. (2019). Patient experience of hospital screening for carbapenemase-producing Enterobacteriaceae: A qualitative study. *Journal of Clinical Nursing*, 28(21/22) 3890-3900. <https://doi.org/10.1111/jocn.14982>
- Kjellström, S. (2023a). Forskningsetik. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 61-88). Studentlitteratur
- Kjellström, S. (2023b). Tematisk Analys. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 313-331). Studentlitteratur
- Lee, J. Y., Hong, J. H., & Park, E. Y. (2020). Beyond the fear: Nurses' experiences caring for patients with Middle East respiratory syndrome: A phenomenological study. *Journal of Clinical Nursing*, 29(19-20), 3349-3362. <https://doi.org/10.1111/jocn.15366>
- Macpherson, K., Cooper, K., Harbour, J., Mahal, D., Miller, C., & Nairn, M. (2021). Experiences of living with long COVID and of accessing healthcare services: a qualitative systematic review. *BMJ Open*, 12(1), 1-9.
<http://dx.doi.org/10.1136/bmjopen-2021-050979>
- *Mashallahi, A., Rahmani, F., Gholizadeh, L., & Ostadtaghizadeh, A. (2021). Nurses' experience of caring for people living with HIV: A focused ethnography. *International Nursing Review*, 68(3), 318-327. <https://doi.org/10.1111/inr.12667>
- Massaroni, V., Iannone, V., Delle Donne, V., D'Angelillo, A., Baldin, G., Passerotto, R., Sangiorgi, F., Steiner, R. J., Ciccullo, A., Borghetti, A., Visconti, E., & Di Giambenedetto, S. (2024). HIV and vicarious stigma in a cohort of people living with HIV in Italy: What happens when the stigma is fueled by healthcare providers?. *AIDS Care*, 36(1), 112 - 119.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09540121.2024.2361820?needAccess=true>

- Matić, Z., Wong Sala, M. F., Tonetto, L. M., Campiglia, G. C., Morgan, J., DuBose, J. R., Zimring, C. M., & Kraft, C. S. (2022). Understanding experience of patients with highly infectious diseases during extended isolation: A design perspective. *Health Environments Research & Design Journal*, 15(3), 48–63.
<https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/19375867221128916>
- Mårtensson, J., & Fridlund, B. (2023). Vetenskaplig kvalitet i examensarbetet. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 473-490). Studentlitteratur.
- *Oh, N., Hong, N., Ryu, D. H., Bae, S. G., Kam, S., & Kim, K. Y. (2017). Exploring nursing intention, stress, and professionalism in response to infectious disease emergencies: The experience of local public hospital nurses during the 2015 MERS outbreak in South Korea. *Asian Nursing Research*, 11(3), 178-184.
<https://doi.org/10.1016/j.anr.2017.08.005>
- Oxford University press. (2026). *Oxford Advanced learner's dictionary*.
<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com>
- Polit, D. F., & Beck, C. T. (2021). *Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice* (11 uppl.). Wolters Kluwer.
- ProQuest. (u.å.). *Ulrichsweb: Global Serials Directory*. <https://ulrichsweb-serialssolutions-com.ep.bib.mdh.se/>
- Priebe, G., & Landström, C. (2023). Den vetenskapliga kunskapens möjligheten och begränsningar. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 27-44). Studentlitteratur.
- Rodríguez-Prat, A., Pergolizzi, D., Crespo, I., & Monforte-Royo, C. (2024). Experiences of isolation among patients hospitalized during an infectious disease outbreak: A systematic review and meta-ethnography. *Behavioral Medicine*, 50(1), 23–35. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/08964289.2023.2214717?needAccess=true>
- Rosén, M (2023). Den vetenskapliga kunskapens möjligheten och begränsningar. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom vård- och hälsovetenskap* (3 uppl., s. 435-448). Studentlitteratur.
- Segesten, K. (2022). Att hantera språket. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4. uppl. s. 129–135). Studentlitteratur.
- Shaban, R. Z., Nahidi, S., Sotomayor-Castillo, C., Li, C., Gilroy, N., O'Sullivan, M. V. N., Sorrell, T. C., White, E., Hackett, K., & Bag, S. (2020). SARS-CoV-2 infection and COVID-19: The lived experience and perceptions of patients in isolation and care in an Australian healthcare setting. *American Journal of Infection Control*, 48(12), 1445–1450. <https://doi.org/10.1016/j.ajic.2020.08.032>
- Smittskyddslag* (SFS 2004:168). Socialdepartementet.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svenskhttps://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/smittskyddslag-2004168_sfs-2004-168forfattningssamling/smittskyddslag-2004168_sfs-2004-168

Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10).

Socialstyrelsen.

<https://www.socialstyrelsen.se/contentassets/28b3535e338943a780cc7430446d1b36/2015-5-10.pdf>

*Song, S., Li, X., Bell, S. A., Yang, X., Zhang, W., & Arbor, A. (2021). *Emergency Response: A Cross-sectional Study of Core Competencies for Nurses Regarding Major Infectious Disease Outbreaks*. *Emergency Nurses Association*, 47(6), 902-913.

<https://doi.org/10.1016/j.jen.2021.04.010>

Stafström, S. (Red.). (2017). *God forskningssed* (2. uppl.)

Vetenskapsrådet. https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/God-forsknings-sed_VR_2017.pdf

Uggla, K., Razmi, R., Järhult, J. D., & Lindberg, M. (2024). Perceptions of Carriership of Extended-spectrum Beta-Lactamase (ESBL)- Producing Bacteria: A Qualitative Study. *Nursing reports*, 14(3), 1819-1827. <https://doi.org/10.3390/nursrep14030135>

Universitetsbiblioteket. (2025). *American Psychological Association 7*. Karolinska Institutet.

<https://kib.ki.se/skriva-referera/skriva-referenser-att-angehttps://kib.ki.se/skriva-referera/skriva-referenser-att-ange-kalla/referensguider/referensguide-apa-7kalla/referensguider/referensguide-apa-7>

Vårdhandboken. (2025a). *Basala hygienrutiner - översikt*.

<https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/vardhygien/basala-hygienrutiner/oversikt/>

Vårdhandboken. (2025b). *Handhygien*. <https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/vardhygien/basala-hygienrutiner/handhygien/>

Vårdhandboken. (2025c). *Personlig skyddsutrustning*.

<https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/vardhygien/basala-hygienrutiner/handhygien/>

Vårdhandboken. (2025d). *Skyddshandskar*. <https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/vardhygien/basala-hygienrutiner/skyddshandskar/>

Wiklund, L. (2003). *Vårdvetenskap i klinisk praxis*. Studentlitteratur.

*Yu-E, L., Zhong-Chang, Z., Yan-Hong, H., Yi-Lan, Liu., Feng-Ping, Liu., & De-Ying, H. (2020). Experiences of front-line nurses combating coronavirus disease-2019 in China: A qualitative analysis. *Public Health Nursing*, 38(2), 119-127.

<https://doi.org/10.1111/phn.12768>

Östlundh, L. (2022). Informationssökning. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats: Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (4. Uppl. s. 79–109). Studentlitteratur.

BILAGA A SÖKMATRIS

Databas	Sökord	Avgränsningar	Antal träffar/lästa titlar	Antal lästa abstract	Antal lästa hela artiklar	Antal valda artiklar	Artikelnummer och titel
CINAHL Plus 2026-02-03	nurses or nursing or nursing staff or nurse or nurses' or nurse's AND patients with infectious diseases AND experience or experiences or attitudes or views or feelings AND to care or caring AND patient experience AND infectious disease AND	2015 – 2025 Peer reviewed Engelska	485/298	31	17	10	<p>1. Beyond the fear: Nurses' experiences caring for patients with Middle East respiratory syndrome: A phenomenological study.</p> <p>3.Exploring Nursing Intention, Stress and Professionalism in Response to Infectious Disease Emergencies: The experience of local public hospital nurses during the 2015 MERS outbreak in South Korea.</p> <p>4. Experiences of front-line nurses combating coronavirus disease 2019 in China: A qualitative analysis.</p> <p>5. Factors Influencing Nurses' Infection-preventive Behaviors for Emerging Infectious Diseases: A Cross-sectional study.</p> <p>6. Caring for Patients with Infectious Diseases: Nurses' Risk Perception, Moral Distress, Professional Ethos and Emotional Labor: A Mixed Methods Study.</p> <p>7.Factors influencing personcentered care among nurses in COVID-19 special care</p>

	caring or healthcare or nursing care						<p>units at tertiary general hospitals: A crossectional descriptive study</p> <p>8.Nurses' lived experiences of caring for patients with COVID-19: A phenomenological study</p> <p>9.Emergency Response: A Cross-sectional study of Core Competencies for Nurses Regarding Major Infectious Disease Outbreaks. Emergency Nurses Association.</p> <p>10. Experiences of nursing staff caring for patients with methicillin-resistant Staphylococcus Aureus.</p> <p>11. Mediating Effect of Resilience Between Protective Organizational Practices and Professional Quality of Life: An international Perspective Among nurses Caring for Patients with Emerging Infectious Diseases.</p>
PubMed 2026-01-21	(nurses) AND (experience of caring) AND (people with HIV)	2020–2025 Article language: English	36/36	14	10	1	2. Nurses' experience of caring for people living with HIV: a focused ethnography.

BILAGA B KVALITETSGRANSKNING TABELL

Granskningsfrågorna enligt Friberg (2022b) är exempel på frågor som används för kvalitativ och kvantitativa artiklar. Kvaliteten bedöms med ett poängsystem där 1–3 = låg tillförlitlighet, 4–7 = medel tillförlitlighet och 8–9 = hög tillförlitlighet. Nedan presenteras de specifika frågeställningar som fungerar som riktlinjer vid kvalitetsgranskning:

1. Är ett tydligt problem formulerat?
2. Finns det någon omvårdnadsvetenskaplig teoribildning beskriven?
3. Är syftet klart formulerat?
4. Finns det en metodbeskrivning?
5. Är undersökningspersonerna beskrivna?
6. Har datan analyserats?
7. Vad visar resultatet, svarar det på syftet?
8. Finns det en metoddiskussion?
9. Förs det ett etiskt resonemang?

Fråga	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Kvalitetspoäng
1.(Jin Young L et al., 2020)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
2.(Mashallahi A et al., 2021)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
3. (Oh et al., 2017) *	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
4.(Yu-E Liu et al., 2020)*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	9/9
5. (Choi & Choi, 2024)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
6. (Etti et al., 2025)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
7. (Kim & Kwon, 2023)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
8. (Heydarikhayat et al., 2022)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
9. (Song et al., 2021)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
10. (Andersson et al., 2016)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9
11. (Jo et al., 2025)*	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	8/9

BILAGA C ARTIKELMATRIS

Artikel	Titel Författare Tidskrift År Land	Syfte	Ansats Urval/deltagare Datainsamling Analysmetod	Resultat
1.	Beyond the fear: Nurses' experiences caring for patients with Middle East respiratory syndrome: A phenomenological study Jin, Y-L., Jeong, H-H., & Eun, Y-P Journal of clinical Nursing 2020 Korea	To explore the experiences of Korean nurses who had directly cared for patients with Middle East respiratory syndrome (MERS) and to derive the structure and meaning of these experiences.	Kvalitativ med fenomenologisk ansats 17 sjuksköterskor som har vårdat patienter med MERS. Semistrukturerade intervjuer Colaizzis analysmetod	Sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med smittsamma sjukdomar, såsom MERS, präglades av osäkerhet och rädsla relaterad till bristande kunskap, oklara riktlinjer och otillräcklig skyddsutrustning. Trots detta uppvisade deltagarna ett starkt professionellt ansvarstagande, särskilt i rollen som stöd för både patienter och kollegor. Efter vårdperioden rapporterades kvarstående psykisk belastning, såsom utmattning och känslor av isolering. Samtidigt uttrycktes det att flera deltagare en fördjupad yrkesidentitet, ökad reflektion kring omvårdnadens betydelse samt behovet av förbättrad beredskap och kunskap vid framtida epidemier.
2.	Nurses' experience of caring for people living with HIV: a focused ethnography Mashallahi A., Rahmani F., Gholizadeh L., & Ostadtaghizadeh A. International Council of Nurses 2021 Iran	This study aimed to explore the experiences of Iranian nurses who were caring for patients with HIV.	Kvalitativ forskningsansats 12 sjuksköterskor Semistrukturerade intervjuer, fältobservationer och fältnoteringar Innehållsanalys	Tre huvudsakliga teman identifierades i analysen av sjuksköterskors erfarenheter av att vårda patienter med HIV. Det första temat var en uttalad rädsla för att bli smittad eller att sjuksköterskor ska smitta sina anhöriga. Sjuksköterskor i studien betonade även att de är medvetna om de smittvägar som finns samt hur dessa kan förebyggas, men de upplevde ändå rädsla, vilket påverkade vården av patienter negativt. Det andra temat var oro för konsekvenser av vad HIV/AIDS kan medföra. Sjuksköterskor i studien lyfte de tänkbara konsekvenserna som rädsla, att deras förhållande med sina anhöriga skulle bli påverkade och att de skulle kunna förlora jobbet om de skulle bli smittade av patienterna. Sjuksköterskor var även rädda att de stötter på diskriminering och stigmatisering vid eventuell smitta. Det tredje temat var bristande självförtroende i att vårda patienter med HIV. Detta kunde bero på oro och bristande tilltro till den egna förmågan att skydda sig själv från infektionen. I observationerna uppmärksammade man även att bristande självförtroende kunde bero på begränsad kunskap om sjukdomen samt bristande klinisk erfarenhet av att vårda patienter inom denna smittgrupp.

3.	<p>Exploring Nursing Intention, Stress, and Professionalism in Response to Infectious Disease Emergencies: The Experience of Local Public Hospital Nurses During the 2015 MERS Outbreak in South Korea</p> <p>Oh, N., Hong, N., Ryu, D. H., Bae, S. G., Kam, S., & Kim, K-Y.</p> <p>Korean Society of Nursing Science</p> <p>2017</p> <p>Korea</p>	<p>To examine levels of stress and professionalism of nurses who provided nursing care during the 2015 Middle East respiratory syndrome outbreak based on their experience, to investigate the nurses' intention to respond to possible future outbreaks in relation to their experience during the outbreak, and to determine the relationship between the outbreak experience and nursing intention considering stress and professionalism.</p>	<p>Kvantitativ forskningsansats</p> <p>313 sjuksköterskor från fem lokala offentliga sjukhus i Sydkorea som deltog i vård vid MERS-utbrottet</p> <p>Tvårsnittsdesign</p> <p>Enkäter som bestod av 60 frågor</p> <p>Statistisk analys med χ^2-test, <i>t</i> test och multipel regression</p>	<p>Sjuksköterskor med erfarenheter av att vårda patienter under MERS-utbrottet hade högre grad av professionalitet och vårdintention men hade även en högre stressnivå. Stress hade ett negativt samband ($M = 32.91$, $SD = 7.30$, $p .006$) med vårdintentionen medan professionalism hade en positiv korrelation ($M = 100.82$, $SD = 11.38$, $p .001$). Resultaten visade att sjuksköterskors vilja att medverka i framtida vård av patienter med smittsamma sjukdomar påverkades av graden av upplevd stress samt av deras professionella förhållningssätt i vårdsituationen.</p>
4.	<p>Experiences of front-line nurses combating coronavirus disease-2019 in China: A qualitative analysis</p> <p>Yu-E, L., Zhong-Chang, Z., Yan-Hong, H., & Yi-lan, L.</p> <p>Public Health Nursing</p> <p>2020</p> <p>Kina</p>	<p>To explore the experiences of front-line nurses combating the coronavirus disease-2019 epidemic.</p>	<p>Kvalitativ forskningsansats</p> <p>15 sjuksköterskor från olika avdelningar som arbetade under/med COVID-19</p> <p>Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Innehållsanalys</p>	<p>Sjuksköterskor som arbetade i frontlinjen under COVID-19-pandemin beskrev erfarenheter präglade av fysiska, psykiska och etiska påfrestningar. De mötte en ny och intensiv vårdmiljö med snabbt insjuknande patienter, otillräcklig kunskap om sjukdomen och en ständig oro för att bli smittad eller föra smittan vidare till familjen. Erfarenheterna visade även behovet av strukturellt stöd, såsom förbättrade beredskapssystem, kunskap, psykosocialt stöd och fortbildning. Sjuksköterskors berättelser synliggör därmed både deras centrala roll och de utmaningar som följer med vård av patienter med smittsamma sjukdomar.</p>

5.	<p>Factors Influencing Nurses' infection-preventive Behaviors for Emerging Infectious Diseases: A Cross-sectional Study.</p> <p>Choi, M-K, & Choi, J-S.</p> <p>Korean Academy of Fundamentals of Nursing</p> <p>2024</p> <p>Korea</p>	<p>This study investigated the effects of knowledge, risk perception, and nursing professionalism on nurses' infection-preventive behaviors for emerging infectious diseases (EIDs).</p>	<p>Kvantitativ forskningsansats</p> <p>Bekvämlighetsurval, 204 sjuksköterskor med minst 3 månaders klinisk erfarenhet</p> <p>Tvärsnittsstudie med enkät baserad</p> <p>datainsamling. 18 frågor.</p> <p>Statistisk analys med multipel regressionsanalys</p>	<p>Sjuksköterskor upplevde att de har fått god utbildning och kunskap om sjukdomen ($M = 83.19$, $SD = 10.37$, $p < .001$), vilket har bidragit till bättre vård och behandling för patienter samt infektionsförebyggande beteende ($t = 11.36$, $p < .001$).</p> <p>Resultaten indikerar att högre kunskapsnivå hängde samman med ökad patientsäkerhet och högre riskuppfattning av infektionens allvarlighetsgrad. Av detta skäll kände sjuksköterskor sig mer informerade och medvetna om riskerna. Därmed ökade sjuksköterskors noggrannheten av att skydda sina patienter. Vidare visade resultaten att kunskapsmåtten var lägst medelvärde inom "mode of transmission mechani-sm" ($M = 62.87$, $SD = 22.12$), detta indikerade kunskapsluckor kring hur infektioner sprids och som kunde påverka sjuksköterskors beteenden negativt. Även professionalism hos sjuksköterskor uppvisade ett lägre medelvärde ($M = 3.35$, $SD = 0.33$, $p < .001$). Detta kunde påverka sjuksköterskors beteende och viljan att vårda patienter med EIDs.</p>
6.	<p>Caring for Patients With Infectious Diseases: Nurses' Risk Perception, Moral Distress, Professional Ethos and Emotional Labor: A Mixed Methods Study.</p> <p>Etti, N., Irit, B., & Michal, I.</p> <p>Journal of Clinical Nursing</p> <p>2025</p> <p>Israel</p>	<p>To examine the relationship between hospital nurses' self-perceived risk when caring for patients with infectious diseases and their moral distress, and how this relationship affects their emotional labour, while examining the moderating role of professional ethos.</p>	<p>Mixad metod</p> <p>139 sjuksköterskor från 20 olika vårdavdelningar från 11 olika sjukhus</p> <p>Strukturerad självadministrerade enkäter samt 2 öppna kvalitativa frågor</p> <p>Kvantitativ – statistisk analys: deskriptiv analys, Pearson's korrelation och linjär regression</p> <p>Kvalitativ – innehållsanalys med comparative method for themes saturation (CoMeTS)</p>	<p>De positiva erfarenheter som sjuksköterskor upplevde var stark empati och medkänsla för patienter som vårdades med smittsamma sjukdomar. Sjuksköterskor kände även stolthet över sin profession, då de kunde ge vård till patienter trots bristande kunskap samtidigt hanterade de svåra omständigheterna inom vården. Samtidigt framkom även negativa erfarenheter, såsom sjuksköterskors uttalade rädsla och oro för den smittriskpatienterna medförde. De upplevde också osäkerheten kring arbetsmiljö och tillgång till utrustning. Vidare beskrev sjuksköterskor frustration över organisatoriska brister, exempelvis gällande utbildning och information. Sjuksköterskor i studien lyfte även känslor av hjälplöshet och emotionell påfrestning, då de upplevde att de var otillräckliga för patienter och att det var emotionell tung att vårda patienter under pandemin.</p>

7.	<p>Factors Influencing Person-Centered Care among Nurses in COVID-19 Special Care Units at Tertiary General Hospitals: A Cross-Sectional Descriptive Study.</p> <p>Kim, K., & Kwon, S.</p> <p>Korean Journal of Adult Nursing</p> <p>2023</p> <p>Korea</p>	<p>In this study, we aim to analyze the relationship between COVID-19 stress, infection control fatigue, nursing work environment, and teamwork and its effect on person-centered care among nurses in tertiary hospitals by identifying the structure and hierarchy of the factors through a hierarchical regression model.</p>	<p>Kvantitativ forskningsansats</p> <p>Bekvämlighetsurval.</p> <p>152 sjuksköterskor som har vårdat patienter med COVID-19 med minst en månads erfarenhet av vård av COVID-19-patienter</p> <p>Online enkäter</p> <p>Deskriptiv statistik med korrelationsanalys och hierarkisk multipel regressionsanalys</p>	<p>Studien visade på behovet av utbildning gällande smittsamma sjukdomar för att utveckla och förbättra sjuksköterskors kompetens ($M = 3.50$, $SD = 0.55$). Det menas att utbildningen ledde till att, speciellt nya, sjuksköterskor känner sig mer trygga, effektiva samt utvecklade en känsla av minskad ångest. Vidare talade studien för att "COVID-19 stress" inte påverkade kvaliteten på vården som gavs, det visade inget signifikant med av personcentrerad vård ($M = 3.33$, $SD = 0.63$). Artikeln hävdade att detta kunde bero på strategier som sjuksköterskor utvecklade av COVID-19 pandemin, vilka exempelvis handla om att kunna anpassa sig, lösa problem samt att kunna hantera stressen relaterad till COVID-19. Rutiner och riktlinjer underlättade för sjuksköterskor och gjorde så att stressen var mer hanterbar. Avslutningsvis nämns det att den bristande mängden kvalificerade sjuksköterskor som var på COVID-19 avdelningarna var det en hög cirkulation av sjuksköterskor. Detta gjorde att den genomsnittliga tiden sjuksköterskor arbetade på COVID-19 avdelningarna var runt 5 månader, vilket menades kunde ha påverkat sjuksköterskor positivt med mindre mängd stress och allmän påverkan.</p>
8.	<p>Nurses' lived experiences of caring for patients with COVID-19: a phenomenological study</p> <p>Heydarikhayat, N., Ghanbarzahi, N., Shahkaramzahi, Z., Sabagh, K., & Rohani, C.</p> <p>Journal of Research in Nursing</p> <p>2022</p> <p>Iran</p>	<p>To explore the lived experiences of nurses' caring for patients with COVID-2019 in the context of the healthcare system of Iran.</p>	<p>Kvalitativ med fenomenologisk ansats</p> <p>Målinriktat urval – sjuksköterskor med erfarenheter av att vårda patienter med COVID.</p> <p>13 sjuksköterskor totalt från olika avdelningar.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Colaizzis analysmetod</p>	<p>Sjuksköterskor beskrev en tydlig inre konflikt mellan ansvaret att vårda patienter med covid-19 och ansvaret att skydda sina anhöriga från en okänd och potentiellt livshotande smitta. Denna konflikt ledde till att vissa sjuksköterskor undvek att vårda patienter med covid-19 eller valde att lämna sitt arbete, antingen på grund av rädsla för egen smitta eller för att skydda sårbara anhöriga. Personalstyrkan under pandemin bestod av både frivilliga och arbetsbeordrade sjuksköterskor. Detta gav upphov till en mängd starka känslomässiga reaktioner, däribland uttalad ångest kopplad till flera faktorer såsom en överväldigande arbetssituation och en intensiv rädsla för att själv bli smittade. Rädslan var i vissa fall så påtaglig att sjuksköterskor beskrev att de upplevde inbillade symtom förenliga med covid-19. Sjuksköterskor beskrev sin situation som att befinna sig i en ständig kamp, både på arbetsplatsen och i privatlivet. En tydlig stigmatisering gentemot sjuksköterskor som arbetade på covid-19 avdelningar framkom, både från kollegor på andra avdelningar samt från anhöriga, grannar och vänner. Detta yttrade sig genom social isolering och förändrat bemötande. Trots den påfrestande och obekväma vårdmiljön beskrev sjuksköterskor att kärleken till patienter fungerade som en betydelsefull drivkraft i arbetet. Detta bidrog till att många sjuksköterskor upplevde en personlig och professionell utveckling, vilket i sin tur ledde till en stärkt yrkesroll och en mer personcentrerad vård.</p>

9.	<p>Emergency Response: A Cross-sectional study of Core Competencies for Nurses Regarding Major Infectious Disease Outbreaks. Emergency Nurses Association.</p> <p>Song, S., Li, X., Bell, S, A., Yang, X., Zhang, W., & Arbor, A.</p> <p>2021</p> <p>China</p>	<p>The purpose of this study was to quantify the level of participants' perception of disaster preparedness for infectious disease and ascertain factors associated with perceived preparedness levels in the midst of the ongoing pandemic among nursing personnel in China.</p>	<p>Kvantitativ ansats</p> <p>Bekvämlighetsurval, 960 sjuksköterskor med erfarenhet av vård inom relevanta avdelningar.</p> <p>Tvärnsnittsdesign. Enkäter</p> <p>Deskriptiv statistik, Multivariat regressionsanalys</p>	<p>Inom artikelns resultat identifierades vikten av kontinuerlig utbildning för sjuksköterskor gällande smittsamma sjukdomar samt akutberedskap kompetens. Det menades att sjuksköterskor som hade en högre grundutbildning hade bättre kunskap om smittsamma sjukdomar samt de som hade genomgått en tilläggsutbildning via sin arbetsplats gällande smittsamma sjukdomar samt hur dessa ska hanteras (M = 114.05, SD = 25.39, $p < .01$). Vidare påtalades vikten av övningar gällande akutberedskap kompetens, där det visade sig att utbildningar av denna sort underlättade för sjuksköterskor att hantera den tidiga och akuta fasen av covid-19 pandemin (M = 127.70, SD = 28.10, $p .04$). Avslutningsvis menades det att utbildningar gällande smittsamma sjukdomar samt akutberedskap fördelaktigt skulle ske regelbundet för att upprätthålla samt vidareutveckla sjuksköterskors kunskap och kompetens att hantera situationer gällande området.</p>
10.	<p>Experiences of nursing staff caring for patients with methicillin-resistance staphylococcus aureus.</p> <p>Andersson, H., Andreassen Gleissman, A., Lindholm, C., & Fossum, B.</p> <p>International Council of Nurses</p> <p>2016</p> <p>Sverige</p>	<p>To describe nursing staffs' experience of caring for patients with methicillin-resistant S.aureus.</p>	<p>Kvalitativ med fenomenologisk ansats</p> <p>15 sjuksköterskor som är från olika vårdavdelningar.</p> <p>Semistrukturerade intervjuer</p> <p>Qualitative content analysis</p>	<p>Artikeln identifierade tre teman. Det första handlade om upplevd okunskap, bristande tilltro, oro och rädsla. Sjuksköterskor upplevde att de saknade kunskap och information om hur patienter med MRSA skulle vårdas och hur smittan spreds, vilket ledde till osäkerheten. Vissa sjuksköterskor beskrev även rädsla inför att vårda patienter med denna smitta, då det kunde finnas en risk att de själva eller andra blir smittade. Resultaten visade också att många i vårdpersonal var ovilliga att ta hand om patienter med MRSA, exempelvis genom att undvika patientkontakt eller genom överdriven användning av skyddsutrustning, såsom "moon suits" eller handskar vid beröring av patienter. Inom detta tema lyfte några sjuksköterskor hur dessa attityder påverkade patienters vårderfarenheter, och betonade att mer utbildning och kunskap om smittan sannolikt hade bidragit till ett bättre omhändertagande.</p> <p>Det andra temat handlade om utbildning och säkerhet. Här betonades sjuksköterskor vikt av ökad kunskap, vilket kunde leda till större självsäkerhet. Sjuksköterskor lyfter även att ju mer kunskap de hade om smittan, desto bättre information kunde de ge till patienter samt erbjuda bättre vård. Den tredje temat handlade om stress och hög arbetsbelastning. Här belyses den ökade arbetsbelastningen vid vård av patienter med MRSA. Detta kan bero på bristande rutiner samt mer noggranna basala hygienåtgärder. Brist på enkelrum var även en bidragande faktor till den höga arbetsbelastningen, då patienter ibland behövde flyttas till andra avdelningar för att minska infektionsrisken.</p>

11.	<p>Mediating Effect of Resilience Between Protective Organizational Practices and Professional Quality of Life: An international Perspective Among Nurses Caring for Patients With Emerging Infectious Diseases.</p> <p>Jo, S., Reifsnider, E., Pituch, K, A., Takagi, E., Mayer, K., Simpson, V., Skibiski, J., Bennett, J, A., & Kurt, S.</p> <p>Western Journal of Nursing Research</p> <p>2025</p> <p>USA</p>	<p>To examine the mediating effect of resilience among nurses during the recent emerging infectious disease outbreak, the COVID-19 pandemic</p>	<p>Kvantitativ</p> <p>233 sjuksköterskor från olika länder (USA, Japan, Korea och Guinea) som har vårdat patienter med COVID-19</p> <p>Tvärsnittsdesign. Enkäter</p> <p>Path analysis</p>	<p>Resultatet visade att härdighet hade en förmedlande effekt mellan organisatoriska faktorer och sjuksköterskors professionella livskvalitet. Särskilt visade resultaten att sjuksköterskor som arbetade i organisationer med starka skyddande rutiner hade högre härdighet, vilket i sin tur var kopplat till ökad medkänslolädje ($p < .01$) Vidare visade resultaten att hög arbetsbelastningen minskade härdighet, vilket ledde till lägre medkänslolädje ($p < .05$). Dessa resultat understryker härdighet betydelse som en mellanliggande faktor som påverkar hur organisatoriska faktorer och arbetsbelastning relaterar till sjuksköterskors upplevelser av att vårda patienter med COVID-19.</p>
-----	---	---	---	---

Box 883, 721 23 Västerås **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdu.se